Cuntas Leithreasa 2022

Vóta 34

Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 34, ceanglaítear orm gach bliain an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste le hiniúchadh.

I gcomhréir leis an gceanglas seo, d'ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an tsuim a caitheadh sa bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022 ar thuarastail agus costais Oifig an Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta, lena n-áirítear deontais d'údaráis áitiúla, deontais agus costais eile i ndáil le tithíocht, seirbhísí uisce, scéimeanna ilghnéitheacha, fóirdheontais, agus deontais.

Cuirtear an toradh maidir le caiteachas i gcomparáid leis na suimeanna

- arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa, 2022, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain, agus
- arna soláthar do sheirbhísí soláthair chaipitiúil in 2022 as leithreasaí neamhchaite in 2021, faoi na socruithe géillte iarchurtha a bunaíodh le halt 91 den Acht Airgeadais, 2004.

Dlitear barrachas €246.736 milliún a ghéilleadh don Státchiste.

Is cuid den chuntas iad an Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta, an Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais agus nótaí 1 go 7.

Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta

Cuireadh na polasaithe agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta a bhaineann le cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe i gciorclán 22 de 2022, chun feidhme agus an cuntas á ullmhú, seachas i gcás an mhéid seo a leanas.

Luacháil sócmhainní

Tá úinéireacht sé pháirc náisiúnta dílsithe don Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta. Is iad sin: Páirc Náisiúnta Bhoirne, Páirc Náisiúnta Chonamara, Páirc Náisiúnta Ghleann Bheatha, Páirc Náisiúnta Chill Airne, Páirc Náisiúnta Shléibhte Chill Mhantáin agus Páirc Náisiúnta Néifinne Fiáine.

Ní dhearnadh talamh, foirgnimh ná sócmhainní oidhreachta atá suite laistigh de na páirceanna náisiúnta a luacháil, agus ní léirítear iad sa ráiteas faoi shócmhainní seasta. Cuirtear sócmhainní eile atá suite sna páirceanna, amhail trealamh agus feithiclí, ar áireamh sa ráiteas faoi shócmhainní seasta.

Dímheas

Ní dhéantar talamh a dhímheas. Dímheastar sócmhainní eile de réir méid cothrom feadh a saoil fhónta mheasta ar bhonn míosúil ón mí ina gcuirtear an tsócmhainn i mbun seirbhíse ar an mbonn seo a leanas

- foirgnimh ag ráta 5% in aghaidh na bliana
- mótarfheithiclí ag ráta 20% in aghaidh na bliana

- gléasra agus innealra ag ráta 10% in aghaidh na bliana
- trealamh radair ag ráta 6.66% in aghaidh na bliana.

Ráiteas faoi Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm as a chinntiú go ndéanann an Roinn córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais a choimeád agus a fheidhmiú.

Feidhmítear an fhreagracht sin i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom agus i gcomhthéacs na ndualgas eile atá orm mar Ard-Rúnaí. Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach dearbhú réasúnta agus ní dearbhú iomlán a thabhairt go gcosnaítear na sócmhainní, go ndéantar na hidirbhearta a údarú agus a thaifeadadh i gceart agus go gcuirtear cosc ar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil. Is próiseas leanúnach é an córas rialaithe inmheánaigh airgeadais a choimeád agus déantar athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtúlacht.

Seirbhísí comhroinnte

Cuireann an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte (Vóta 18) feidhmeanna párolla agus acmhainní daonna ar fáil don Roinn ar bhonn seirbhísí comhroinnte.

Tá mo chuid freagrachtaí maidir le ceanglais an chomhaontaithe bainistíochta seirbhísí idir an Roinn seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte comhlíonta agam i ndáil leis an bpárolla, acmhainní daonna agus seirbhísí comhroinnte a sholáthar.

Bím ag brath ar litir dearbhaithe ó Oifigeach Cuntasaíochta an Vóta don Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte á rá go bhfuil na rialuithe cuí á bhfeidhmiú agus seirbhísí comhroinnte á soláthar don Roinn seo.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm a bhfuil na heilimintí seo a leanas ag baint léi.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal an lucht bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal inar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus chun gníomhaíocht cheartaitheach chuí a áirithiú.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a chur orm maidir le mo chuid freagrachtaí as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais a chomhlíonadh.
- Rinneadh doiciméadú ar na nósanna imeachta le haghaidh gach príomhphróisis gnó.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Deimhním go bhfuil creat um nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear deighilt dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta, agus go háirithe,

- go bhfuil córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a gcoimeádann an lucht ardbhainistíochta é faoi athbhreithniú
- go ndéanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí
- go bhfuil córas bainistíochta riosca i bhfeidhm laistigh den Roinn
- go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú
- go bhfuil treoirlínte cuí maidir le rialú infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail ann.

Iniúchóireacht inmheánach agus an Coiste Iniúchóireachta

Deimhním go bhfuil feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag an Roinn le pearsanra atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir cairt scríofa. Tá a cuid oibre bunaithe ar anailís ar rioscaí, lena n-áirítear rioscaí airgeadais a bhfuil an Roinn nochta dóibh agus tá a pleananna bliantúla iniúchóireachta inmheánaí, atá faofa agam féin, bunaithe ar an anailís sin. Tá sé mar aidhm ag na pleananna sin na príomhrialuithe a chumhdach ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnach. Déanaim féin agus déanann an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú tréimhsiúil ar an bhfeidhm iniúchóireachta inmheánaí. Táim sásta go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go ndéanfar gníomhaíocht leantach de bhun thuairiscí na feidhme iniúchóireachta inmheánaí.

Soláthar

Deimhním go gcinntíonn an Roinn go bhfuil béim chuí ann ar an dea-chleachtas maidir le ceannach agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíonadh gach treoirlíne iomchuí a áirithiú.

Tá mionsonraí maidir le 25 chonradh neamhiomaíocha curtha ar fáil ag an Roinn don Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus don Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe sa tuairisceán bliantúil maidir le Ciorclán 40/2002.

Neamhchomhlíonadh na rialacha soláthair

Chomhlíon an Roinn na treoirlínte cé is moite de chúig chonradh (os cionn €25,000), arbh ionann iad agus €1,423,352 san iomlán (Gan CBL a áireamh) in 2022 mar atá leagtha amach thíos:

- Conradh do chonraitheoirí tacaíochta éiceolaíochta, bunachar sonraí agus GIS lenar bhain caiteachas €1,056,750 (gan CBL a áireamh) agus a síneadh go ceann bliain amháin chun leanúnachas seirbhísí a áirithiú faoi chonradh soláthraí aonair a chuaigh in éag i mí Lúnasa 2022. Cuireadh síneadh 12 mhí eile i bhfeidhm go Lúnasa 2023 chun leanúnachas seirbhísí a áirithiú. Níl an Roinn ag súil le conradh eile mar go bhfuil acmhainní á gcur i bhfeidhm don togra.
- Bhí gá le síneadh a chur leis an gconradh le BT Communications Ireland Ltd chun ceadúnais WebEx a athnuachan ar luach €120,786 (gan CBL a áireamh) chun go bhféadfaí leanúint le córas gnó criticiúil a n-úsáideann an Roinn é ar bhonn laethúil go dtí go ndéanfaidh an Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais (OGCIO) Microsoft Teams a sheachadadh in 2023.

- Leantar ar aghaidh le conradh seirbhísí teileafónaíochta TFC lenar bhain caiteachas €104,080 (gan CBL a áireamh) sa bhliain go dtí go gcríochnófar próiseas soláthair. Tá sé i gceist ag an Roinn conradh comhlíontach a chur i bhfeidhm in 2023.
- Chun na dualgais reachtúla faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla 2003 a chomhlíonadh, cuireadh conradh a bronnadh ar dtús le próiseas iomaíoch chun seirbhís aistriúcháin Ghaeilge a chur ar fáil i bhfeidhm fad is a bhí creat na hOifige um Sholáthar Rialtais (OGP) á bhunú, agus caiteachas €65,602 (gan CBL a áireamh) ag baint leis sa bhliain. Tá próiseas soláthair iomaíoch, inar baineadh úsáid as Creat OGP, curtha i gcrích ó shin.
- Cuireadh síneadh le conradh lenar bhain caiteachas €76,134 chun deireadh a chur le labhras ionrach chun freastal ar dhualgais na Roinne meath na coillearnaí a chosc.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha chun feidhme ag an Roinn lena ndéantar sainaithint agus tuairisciú ar na príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid is féidir, chun na rioscaí sin a mhaolú.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sainaithnítear na príomhrioscaí atá os comhair na Roinne agus rinneadh iad sin a shainaithint, a mheas agus a ghrádú de réir a dtábhachta. Déanann an Bord Bainistíochta athbhreithniú ar an gclár agus cabhraíonn sé leis an mBord Bainistíochta freagairt dá réir, agus acmhainní á leithdháileadh más gá, chun a chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú de réir leibhéal inghlactha.

Sonraítear sa chlár rioscaí bearta maolaithe agus freagracht as oibriú na rialuithe a shanntar do bhaill foirne ar leith.

Mar chuid d'fheabhsuithe leanúnacha maidir le sainaithint agus bainistíocht riosca, rinne an Roinn eRisk a sheoladh agus a chur chun feidhme le déanaí, ar córas lárnach bainistíochta riosca é trínar féidir le hAonaid Ghnó príomhrioscaí a shainaithint agus a thuairisciú. Déantar gníomhaíochtaí maolaithe chun na rioscaí aitheanta a íoslaghdú a thaifeadadh freisin.

Tá an clár lárnach leictreonach sin á thiomsú agus cuirfear an chéad leagan den chlár faoi bhráid an Bhoird Bainistíochta lena athbhreithniú i mí Aibreáin 2023.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Déantar athbhreithniú lárnach ar an gclár rioscaí agus déanann an Bord Bainistíochta athbhreithniú rialta ar na rioscaí ardleibhéil. Deimhním gur sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh a sainaithníodh a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na Roinne ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha agus ar an lucht ardbhainistíochta laistigh den Roinn atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh airgeadais a fhorbairt agus a chothabháil.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais

Níor sainaithníodh aon laigí i rialú inmheánach airgeadais i ndáil le 2022 a raibh caillteanas ábhartha mar thoradh orthu nó a bhféadfadh caillteanas ábhartha a bheith mar thoradh orthu.

Graham Doyle
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

26 Iúil 2023

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 34 Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Tá iniúchadh déanta agam ar an gcuntas leithreasa do Vóta 34 Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2022 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú) 1993.

I mo thuairimse,

- léirítear go cuí sa chuntas leithreasa na fáltais agus an caiteachas a bhain le Vóta 34 Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht don bhliain dar chríoch an 31 Nollaig 2022, agus
- ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Bonn faoin tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúchóireacht arna bhfógairt ag Eagraíocht Idirnáisiúnta na nUasfhoras Iniúchóireachta. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm faoi na caighdeáin sin san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta agus tá na freagrachtaí eitice eile atá orm de réir na gcaighdeán comhlíonta agam.

Creidim gur leor agus gur cuí an fhianaise iniúchóireachta a fuair mé le bonn a chur faoi mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm le tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu trí eisceacht, san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Neamhchomhlíonadh na rialacha soláthair

Nocht an tOifigeach Cuntasaíochta i ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais gur tharla cásanna ábhartha nár comhlíonadh rialacha soláthair náisiúnta iontu maidir le conarthaí a bhí i bhfeidhm in 2022.

Fíneáil AE a íoc

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta in iúl i nóta 6.2 gur íoc an Roinn €2.76 milliún leis an gCoimisiún Eorpach sa bhliain 2022 de bhun breithiúnas ó Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh i mí na Samhna 2019. Bhain an cás Cúirte le mainneachtain na hÉireann a chinntiú go ndéanfaí measúnacht chúlghabhálach tionchair timpeallachta ar fheirm ghaoithe a tógadh i gContae na Gaillimhe.

Ba é a bhí san fhíneáil ar fhorchuir an Chúirt Bhreithiúnais í ná íocaíocht chnapshuime €5 mhilliún (a íocadh sa bhliain 2020) agus fíneáil €15,000 a gearradh gach lá a bhí an sárú fós á dhéanamh, mar aon le costais dlí. Tugadh le fios sa chomhfhreagras ón gCoimisiún gur chomhlíon Éire téarmaí an bhreithiúnais faoin 5 Feabhra 2022 agus go scoirfí de na fíneálacha laethúla a ghearradh. Íocadh an tráthchuid deiridh €1.245 milliún, lenar cumhdaíodh an tréimhse ón 13 Samhain 2021 go dtí an 4 Feabhra 2022, leis an gCoimisiún Eorpach an 8 Márta 2023. D'fhág sé sin gur íocadh €17.226 milliún san iomlán i leith an bhreithiúnais.

Úsáid láithreáin na Scéime Comhiomlánaithe Talún

Tugann Caibidil 11 de mo thuarascáil ar chuntais na seirbhísí poiblí do 2022 nuashonrú ar dhul chun cinn na scéime seo.

Vótáil cistí vótáilte le haghaidh tithíochta

Áirítear i gCaibidil 5 de mo thuarascáil ar chuntais na seirbhísí poiblí don bhliain 2022 alt ar na himthosca inar aistríodh maoiniú ón Scéim Íocaíochta Cúnaimh Tithíochta chuig an Scéim Iasachtaí Caipitil agus Fóirdheontas.

Cuntasacht as maoiniú an rialtais láir d'údaráis áitiúla

Breathnaítear i gCaibidil 4 de mo thuarascáil ar chuntais an phobail do 2022 ar chuntais na seirbhísí poiblí don bhliain 2022 féachaint an bhfuil ranna áirithe de chuid an rialtais láir, lena n-áirítear Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht, ag comhlíonadh imlitir 13/2014 Bainistíocht agus cuntasacht i leith deontais ó chistí Státchiste maidir le maoiniú deontais d'údaráis áitiúla.

Seamus McCarthy
Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

27 Iúil 2023

Aguisín leis an tuarascáil

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as na nithe seo a leanas:

- an cuntas leithreasa a ullmhú de réir alt 22 den Exchequer and Audit Departments Act 1866
- a chinntiú go gcomhlíonann an cuntas leithreasa ceanglais na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe agus ordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun cuntas leithreasa a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, an cuntas leithreasa a iniúchadh agus tuairisciú air do Thithe an Oireachtais, á lua cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh, i mo thuairimse, a chuirtear na fáltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair go cuí sa chuntas.

Tá sé mar chuspóir agam agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam dearbhú réasúnach a fháil ar cé acu atá nó nach tá an cuntas leithreasa saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis. Is ionann dearbhú réasúnach agus leibhéal ard dearbhaithe. Mar sin féin, ní deimhniú é gur i ngach cás ina bhfuil sé ann a aimseofar míráiteas ábhartha le linn iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht. Is féidir le míráitis teacht as calaois nó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha más amhlaidh ina n-aonar nó mar chomhiomlán a d'fhéadfaí a bheith ag súil leis le réasún go rachadh siad i bhfeidhm ar chinntí eacnamaíocha a dhéanann úsáideoirí ar bhonn an chuntais leithreasa.

Mar chuid d'iniúchadh a dhéantar de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht, úsáidim breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil ar bun ar fud an iniúchta. Le linn déanamh amhlaidh,

- Déanaim sainaithint agus measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha sna cuntas leithreasa, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis; ceapaim nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrúil do na rioscaí sin agus cuirim i bhfeidhm iad; agus faighim fianaise iniúchta is leor agus is cuí chun bunús a thabhairt do mo thuairim. Is airde an baol nach mbraithfí míráiteas ábhartha de bharr calaoise ná de bharr earráide, toisc go bhféadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnamh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar an rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.
- Gnóthaím tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a cheapadh atá oiriúnach do na cúinsí. Ní dhéanaim amhlaidh, áfach, chun tuairim a thabhairt ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta maidir le raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus le fionnachtana suntasacha an iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh shuntasacha i rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta, i measc ábhair eile.

Tuairiscím trí eisceacht i gcás gurb amhlaidh, i mo thuairimse,

- nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe ar fad a theastaigh uaim do m'iniúchadh, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun mé a chumasú iniúchadh réidh cuí a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar an gcuntas leithreasa an ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I dtaca leis an iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh atá an fhaisnéis atá tugtha laistigh de neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis an gcuntas leithreasa nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó atá an chuma uirthi ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Más amhlaidh, bunaithe ar an obair a rinne mé, go gcinnim go ndearnadh míráiteas ábhartha, ceanglaítear orm an fíoras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tuairisciú i gcás go sainaithním aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ceanglaítear orm freisin faoi Acht 1993 tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as m'iniúchtaí ar na cuntais leithreasa is cuí liom. I gcásanna den sórt sin, tagraítear sna tuarascálacha iniúchóireachta ar na cuntais leithreasa lena mbaineann don chaibidil ábhartha/do na caibidlí ábhartha sa *Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* uaim, ar tuarascáil bhliantúil í.

Vóta 34 Tithíocht, Rialtas Áitiúil agus Oidhreacht

Cuntas Leithreasa 2022

				2022	2021
			Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000	€000
Caiteachas an chláir					
A	Tithíocht				
	Bunaidh	3,643,813			
	Géilleadh iarchurtha	247,300			
	Forlíontach	(40,000)			
			3,851,113	3,386,529	2,782,675
B	Seirbhísí Uisce				
	Bunaidh	1,576,350			
	Forlíontach	1,000			
			1,577,350	1,512,217	1,371,624
C	Rialtas Áitiúil				
	Bunaidh	268,795			
	Forlíontach	156,401			
			425,196	427,558	720,217
D	Pleanáil				
	Bunaidh	225,196			
	Géilleadh iarchurtha	25,000			
	Forlíontach	(117,400)			
			132,796	106,711	109,854
E	Met Éireann		43,161	36,118	33,659
F	Oidhreacht				
	Soláthar meastacháin	175,812			
	Géilleadh iarchurtha	3,500	179,312	163,348	124,995
Ollchaiteachas					
	Bunaidh	5,933,127			
	Géilleadh iarchurtha	275,800			
	Forlíontach	1			
			6,208,928	**5,632,481**	**5,143,024**
	Lúide				
G	**Leithreasaí-i-gcabhair**		**61,089**	**71,378**	**66,076**
Glanchaiteachas					
	Bunaidh	5,872,038			
	Géilleadh iarchurtha	275,800			
	Forlíontach	1			
			6,147,839	**5,561,103**	**5,076,948**

Barrachas

Tá barrachas na suime a soláthraíodh os cionn na glansuime a feidhmíodh faoi dhliteanas le géilleadh don Státchiste. Faoi Alt 91 den Acht Airgeadais 2004, féadfar iomlán na leithreasuithe neamhchaite i leith seirbhísí soláthair caipitil nó cuid díobh a thabhairt ar aghaidh lena gcaitheamh an bhliain ina dhiaidh sin. Tugadh €340 milliún de leithdháiltí nár caitheadh i ndáil le gnéithe caipitil Chláir A, B, D, agus F ar aghaidh go dtí 2023, le comhaontú an Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe.

	2022	**2021**
	€	**€**
Barrachas	586,735,590	392,471,868
Géilleadh iarchurtha	(340,000,000)	(275,800,000)
Barrachas le géilleadh	**246,735,590**	**116,671,868**

Graham Doyle
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

30 Márta 2023

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2022

		2022	2021
	€000	€000	€000
Costas an chláir		5,516,315	5,041,916
Pá		91,782	79,557
Neamhphá		24,384	21,551
Ollchaiteachas		**5,632,481**	**5,143,024**
Lúide			
Leithreasaí-i-gcabhair		71,378	66,076
Glanchaiteachas		**5,561,103**	**5,076,948**
Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Ceannacháin airgid thirim	(6,396)		
Dímheas	2,735		
Caillteanas ar dhiúscairtí	5	(3,656)	(1,819)
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Laghdú ar fhabhruithe deiridh	(3,227)		
Laghdú ar fhardail	833	(2,394)	2,321
Caiteachas díreach		**5,555,053**	**5,077,450**
Caiteachas a iompraíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		31,906	30,625
Measchíosanna		4,231	4,006
Glanchostas an chláir		**5,591,190**	**5,112,081**

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá an glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na suimeanna seo a leanas maidir le Vóta 34 a iompraíodh in áiteanna eile.

		2022	2021
		€000	€000
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	41	37
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	27,848	28,134
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	2,130	702
Vóta 18	An Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	156	141
Vóta 20	An Garda Síochána	9	—
Vóta 43	Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais	1,615	1,504
An Príomh-Chiste – pinsin airí		107	107
		31,906	**30,625**

Nóta 2 Ráiteas faoin Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2022

	Nóta	2022 €000	2021 €000
Sócmhainní caipitil	2.1	67,153	63,425
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim	2.2	364,675	384,818
Fardail	2.3	83	916
Réamhíocaíochtaí	2.4	1,565	1,466
Ioncam fabhraithe	2.5	9,866	8,971
Ciste Éadálacha Imrothlach na Gníomhaireachta Tithíochta	7.2	67,754	68,070
Iarmhéideanna dochair eile	2.6	2,109	2,143
Iomlán na sócmhainní reatha		**446,052**	**466,384**
Lúide dliteanais reatha			
Speansais fhabhraithe	2.7	24,067	20,721
Ioncam iarchurtha	2.8	4,648	10,364
Iarmhéideanna sochair eile	2.9	21,377	25,436
Glanmhaoiniú Státchiste	2.10	345,407	361,525
Iomlán na ndliteanas reatha		**395,499**	**418,046**
Glansócmhainní reatha		50,553	48,338
Glansócmhainní		**117,706**	**111,763**
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe Stáit	2.11	**117,706**	**111,763**

2.1 Sócmhainní caipitil

	Talamh agus foirgnimh [a]	Gléasra, innealra agus mótarfheithiclí	Troscán agus feistis	Trealamh oifige agus TF	Sócmhainní caipitil atá á bhforbairt	Iomlán
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Sócmhainní comhlána						
Costas nó luacháil ag an 1 Eanáir 2022	47,490	11,712	3,891	25,292	9,389	97,774
Coigeartuithe na bliana roimhe sin [b]	—	(11)	—	92	10	91
Breiseanna	1,035	2,962	294	796	1,488	6,575
Diúscairtí	—	(46)	—	(73)	—	(119)
Costas nó luacháil ag an 31 Nollaig 2022	48,525	14,617	4,185	26,107	10,887	104,321
Dímheas carntha						
Iarmhéid tosaigh ag an 1 Eanáir 2022	2,218	7,932	2,373	21,826	—	34,349
Coigeartuithe na bliana roimhe sin [b]	—	(91)	(7)	296	—	198
Dímheas don bhliain	350	1,046	57	1,282	—	2,735
Dímheas ar dhiúscairtí	—	(46)	—	(68)	—	(114)
Dímheas carnach ag an 31 Nollaig 2022	2,568	8,841	2,423	23,336	—	37,168
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2022	45,957	5,776	1,762	2,771	10,887	67,153
Glansócmhainní ag an 31 Nollaig 2021	45,272	3,780	1,518	3,466	9,389	63,425

Nótaí
[a] Ní áirítear talamh, foirgnimh agus sócmhainní oidhreachta na bpáirceanna náisiúnta.
[b] Mar thoradh ar athbhreithniú ar chlár na sócmhainní seasta in 2022, bhí gá le coigeartuithe don bhliain roimhe sin.

- Fágadh dhá shócmhainn a fuarthas in 2021 ar lár ón gclár sócmhainní seasta.
- Athbhreithníodh sócmhainní caipitiúla atá á bhforbairt do 2021.
- Athbhreithníodh an muirear dímheasa maidir le sócmhainní oidhreachta a aistríodh isteach sa Roinn in 2021.

2.2 Banc agus airgead tirim

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Iarmhéideanna an Phámháistir Ghinearálta agus airgead tirim	364,386	384,787
Iarmhéid cuntais bainc tráchtála	289	31
	364,675	**384,818**

2.3 Fardail [a]

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Beostoc	51	91
Tomhaltáin TF	21	235
Eile	11	257
Tomhaltáin mheitéareolaíochta	—	146
Ábhair thógála	—	68
Stáiseanóireacht	—	44
Breoslaí agus leasacháin	—	42
Ábhair ghlantacháin	—	33
	83	**916**

Nóta [a] Mar thoradh ar athrú ar an mbeartas cuntasaíochta a glacadh in 2022, dí-aithníodh míreanna fardail ardtoirte íseal-luacha ar lú a luach ná €1,000.

2.4 Réamhíocaíochtaí

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Tacaíocht bogearraí	1,248	1,151
Ranníocaíocht idirnáisiúnta	100	150
Riarachán	31	4
Réamhíocaíochtaí eile	186	161
	1,565	**1,466**

2.5 Ioncam fabhraithe

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Fáltais imeall trá	6,418	5,105
Tobhach pinsin	3,367	2,243
Fáltais Met Éireann	77	1,592
Táillí iniúchóireachta	3	20
Seirbhísí agus muirir ag láithreáin na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra	1	11
	9,866	**8,971**

2.6 Iarmhéideanna dochair eile

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Tionscadail oidhreachta		
Comhpháirtíocht Straitéiseach Fháilte Éireann	388	361
Cairde Éanlaith Éireann 2020/2021	253	202
Tionscadal athchóirithe LIFE an Phortaigh Ardaithe [a]	241	—
Teach Chill Airne	161	161
Coill na dTóimí	142	142
Tionscadail eile	336	241
Réamhíocaíochtaí le hOifig na nOibreacha Poiblí	301	789
Costais in-fhorchúitithe tuarastail	152	134
An scéim maidir le pas taistil in-fhorchúitithe	27	40
Costais taistil in-fhorchúitithe	3	6
Óinchistí	14	3
Míreanna dochair eile ar fionraí	91	64
	2,109	**2,143**

Nóta [a] Is é is clár LIFE ann ná uirlis maoiniúcháin AE, a chuireann tacaíocht ar fáil do thionscadail um an gcomhshaol, um chaomhnú an dúlra agus um ghníomhú ar son na haeráide trí AE. Is é cuspóir ginearálta LIFE ná rannchuidiú le beartas agus reachtaíocht comhshaoil AE a chur chun feidhme, a thabhairt cothrom le dáta agus a fhorbairt trí threoirthionscadail nó tionscadail taispeána a mbaineann breisluach Eorpach leo a chómhaoiniú.

2.7 Speansais fhabhraithe

ag an 31 Nollaig	**2022**	**2021**
	€000	**€000**
Seirbhísí agus tacaíocht TF	286	291
Fabhrú an Chláir		
A Tithíocht	19,325	14,735
B Uisce	26	69
C Rialtas Áitiúil	141	128
D Pleanáil	1,990	3,923
E Met Éireann	46	72
F Oidhreacht	1,264	884
Costais riaracháin	989	619
	24,067	**20,721**

2.8 Ioncam iarchurtha

ag an 31 Nollaig	**2022**	**2021**
	€000	**€000**
Ceadúnais imeall trá	4,648	10,364
	4,648	**10,364**

2.9 Iarmhéideanna sochair eile

ag an 31 Nollaig	2022	2021
	€000	**€000**
Suimeanna atá dlite don Stát		
Cáin Ioncaim	1,368	1,166
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	939	787
Cáin Bhreisluacha	827	1,337
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	728	511
Ranníocaíochtaí pinsin	325	270
Muirear sóisialach uilíoch	276	233
	4,463	4,304
Tionscadal comhtháite LIFE [b]	3,984	3,326
Dúlra an Atlantaigh Fhiáin, LIFE [b]	3,364	3,578
LIFE ar Mhachaire [b]	2,338	2,221
An Ciste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe [c]	2,273	2,447
An Ciste Forbraíochta Uirbí [a]	1,428	6,683
Tionscadal LIFE Crex an Atlantaigh [b]	881	1,241
Tionscadal WaterLANDS	734	—
Tionscadal LIFE Chiarraí [b]	367	182
Asbhaintí párolla coinnithe ar fionraí	340	326
Tionscadal LIFE Oileánach [b]	26	—
Tionscadal athchóirithe LIFE um Portaigh Ardaithe [b]	—	158
Míreanna dochair eile ar fionraí	1,179	970
	21,377	**25,436**

Nótaí

[a] Féach Nóta 7.1.

[b] Is é is clár LIFE ann ná uirlis maoiniúcháin AE, a chuireann tacaíocht ar fáil do thionscadail um an gcomhshaol, um chaomhnú an dúlra agus um ghníomhú ar son na haeráide trí AE. Is é cuspóir ginearálta LIFE ná rannchuidiú le beartas agus reachtaíocht comhshaoil AE a chur chun feidhme, a thabhairt cothrom le dáta agus a fhorbairt trí threoirthionscadail nó tionscadail taispeána a mbaineann breisluach Eorpach leo a chómhaoiniú.

[c] Baineann an t-iarmhéid a thaispeántar thuas le réamh-mhaoiniú ón gCiste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe (CAFT) go dtí go bhfaightear éilimh fhíoraithe maidir le tionscadail aonair. Bunaíodh CAFT mar chuid de Thionscadal Éireann 2040 agus cuireann sé infheistíocht ar fáil chun tacú le hathnuachan tuaithe do thionscadail oiriúnacha i mbailte agus sráidbhailte ina bhfuil daonra níos lú ná 10,000, agus i gceantair imeallacha. Tá sé á riar ag an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

2.10 Glanmhaoiniú Státchiste

ag an 31 Nollaig	2022	2021
	€000	**€000**
Barrachas	246,736	116,672
Géilleadh iarchurtha	340,000	275,800
Deontas státchiste nár tarraingíodh	(241,329)	(30,947)
Glanmhaoiniú Státchiste	**345,407**	**361,525**
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	364,675	384,818
Iarmhéideanna dochair: fionraí	2,109	2,143
	366,784	386,961
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(4,463)	(4,304)
Iarmhéideanna sochair: fionraí	(16,914)	(21,132)
	(21,377)	(25,436)
	345,407	**361,525**

2.11 Cuntas maoinithe Stáit

	Nóta		2022	2021
		€000	**€000**	**€000**
Iarmhéid ag an 1 Eanáir			111,763	107,816
Eisíocaíochtaí ón Vóta				
Soláthar meastacháin	Cuntas	6,147,839		
Géilleadh iarchurtha	Cuntas	(340,000)		
Barrachas le géilleadh	Cuntas	(246,736)		
Glanvóta			5,561,103	5,076,948
Caiteachas (airgead tirim) a iompraíodh in áiteanna eile	1.1		31,906	30,625
Caiteachas neamhairgid – measchíos	1		4,231	4,006
Sócmhainní a aistríodh isteach sa Roinn	2.1		—	4,494
Athaicmiú sócmhainní oidhreachta			(107)	(45)
Glanchostas an chláir	1		(5,591,190)	(5,112,081)
Iarmhéid ag an 31 Nollaig			**117,706**	**111,763**

2.12 Ceangaltais

a) Ceangaltais dhomhanda

ag an 31 Nollaig	**2022**	**2021**
	€000	**€000**
Soláthar earraí agus seirbhísí	5,791	6,358
Cláir deontas neamhchaipitil	1,182,917	1,174,083
Cláir deontas chaipitil	2,514,797	2,075,841
Tionscadail chomhpháirtíochta príobháidí poiblí	573,156	603,377
Iomlán na gceangaltas is in-fhorfheidhmithe le dlí	**4,276,661**	**3,859,659**

b) Cláir deontas neamhchaipitil	**2022**	**2021**
	€000	**€000**
Iarmhéid tosaigh	1,174,083	1,074,726
Deontais a íocadh sa bhliain	(1,116,559)	(1,022,108)
Ceangaltais deontais nua	1,125,393	1,121,465
Iarmhéid deiridh	**1,182,917**	**1,174,083**

c) Cláir deontas caipitil	**2022**	**2021**
	€000	**€000**
Iarmhéid tosaigh	2,075,841	2,333,985
Deontais a íocadh sa bhliain	(1,752,402)	(1,490,604)
Ceangaltais deontais nua	2,191,358	1,232,460
Iarmhéid deiridh	**2,514,797**	**2,075,841**

d) Ceangaltais mórthionscadal caipitil

Tionscadail tithíochta		**Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021**	**Caiteachas in 2022**	**Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin**	**Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2022**	**Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2021**
Tógáil *Arna gcómhaoiniú* [a]		**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Aislinn, Bóthar Chill Rois, Inis, An Clár						
	Údarás áitiúil	1,548	—	—	1,548	1,548
	Roinn	5,652	3,100	234	8,986	8,986
		7,200	3,100	234	10,534	10,534
Garrán na Feá, Cloich na Coillte, Corcaigh						
	Údarás áitiúil	1,427	138	—	1,565	1,427
	Roinn	13,397	2,029	198	15,624	15,762
		14,824	2,167	198	17,189	17,189
Pollmhóin, Baile an Chollaigh, Cathair Chorcaí						
	Údarás áitiúil	213	—	—	213	—
	Roinn	2,699	48	20,613	23,360	—
		2,912	48	20,613	23,573	—
Athchóiriú Halla na Prióireachta, Domhnach Míde, Baile Átha Cliath 13						
	Údarás áitiúil	10,288	—	—	10,288	10,288
	Roinn	24,216	—	13,696	37,912	37,912
		34,504	—	13,696	48,200	48,200
Sráid Dhoiminic (An Taobh Thoir), Baile Átha Cliath 1						
	Údarás áitiúil	3,434	—	—	3,434	3,434
	Roinn	23,411	—	2,458	25,869	25,869
		26,845	—	2,458	29,303	29,303
Bóthar Bhun Raite: (Céim 1), Baile Átha Cliath 17						
	Údarás áitiúil	3,788	—	—	3,788	3,788

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021	Caiteachas in 2022	Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2022	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2021
	€000	€000	€000	€000	€000
Roinn	23,618	—	1,812	25,430	25,430
	27,406	—	1,812	29,218	29,218
Gairdíní Uí Dhuibheannaigh (Céim 1A) Baile Átha Cliath 7					
Údarás áitiúil	1,139	—	—	1,139	1,139
Roinn	14,671	7,774	4,146	26,591	19,530
	15,810	7,774	4,146	27,730	20,669
Corr na Móna, Baile Formaid, Baile Átha Cliath 12					
Údarás áitiúil	1,017	—	—	1,017	1,017
Roinn	18,162	1,539	1,658	21,359	21,359
	19,179	1,539	1,658	22,376	22,376
Sráid Chorcaí, Sráid an tSeomraigh, Baile Átha Cliath 8					
Údarás áitiúil	1,593	567	—	2,160	1,593
Roinn	15,096	236	2,961	18,293	18,860
	16,689	803	2,961	20,453	20,453
Sráid an Rí Thuaidh, Plás Sheáin Foster, Baile Átha Cliath 7					
Údarás áitiúil	882	—	—	882	882
Roinn	10,421	536	1,087	12,044	12,044
	11,303	536	1,087	12,926	12,926
Ard Bhaile Uí Ógáin, Baile Uí Ógáin, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin					
Údarás áitiúil	89	8,924	—	9,013	89
Roinn	604	6,179	3,254	10,037	18,961
	693	15,103	3,254	19,050	19,050

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021	Caiteachas in 2022	Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2022	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2021
	€000	€000	€000	€000	€000
Cúirt Chnocán na Rós, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin					
Údarás áitiúil	5,413	—	—	5,413	5,413
Roinn	6,205	—	305	6,510	6,510
	11,618	—	305	11,923	11,923
Páirc Mhic Gearailt, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin					
Údarás áitiúil	5,041	—	—	5,041	5,041
Roinn	4,630	—	412	5,042	5,042
	9,671	—	412	10,083	10,083
Clós Chill Tiarnáin, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin					
Údarás áitiúil	6,985	—	—	6,985	6,985
Roinn	2,709	—	12,261	14,970	14,970
	9,694	—	12,261	21,955	21,955
Coimín an Ráschúrsa, Lusca (Céim 2.1) Fine Gall					
Údarás áitiúil	2,260	—	—	2,260	2,260
Roinn	9,603	5	13	9,621	9,621
	11,863	5	13	11,881	11,881
Tailte na Ceapaí (Céim 3), Bóthar na Ceapaí, Fionnghlas					
Údarás áitiúil	—	4,896	—	4,896	—
Roinn	6,179	5,232	2,383	13,794	18,690
	6,179	10,128	2,383	18,690	18,690
Goirt an Teampaill, Céim 2B, Mullach Eadrad, Baile Átha Cliath 15, Fine Gall					
Údarás áitiúil	—	4,733	—	4,733	—
Roinn	1,672	10,201	4,485	16,358	21,091
	1,672	14,934	4,485	21,091	21,091

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021	Caiteachas in 2022	Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2022	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2021
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Bóthar Bhaile an Mhóinín (Céim 2), Cathair na Gaillimhe					
Údarás áitiúil	663	—	—	663	663
Roinn	17,443	—	432	17,875	17,443
	18,106	—	432	18,538	18,106
Garraí Beag, Bóthar Mhuine Mheá, An Baile Mór, Cathair na Gaillimhe					
Údarás áitiúil	327	—	—	327	327
Roinn	4,611	1,182	8,030	13,823	13,823
	4,938	1,182	8,030	14,150	14,150
Naomh Adhamhnáin, Gort an tSrutháin, Tamhlacht					
Údarás áitiúil	4,276	—	—	4,276	4,276
Roinn	14,949	3	594	15,546	15,546
	19,225	3	594	19,822	19,822
Naomh Cuthbert, Cluain Dolcáin (Céim 1) Baile Átha Cliath Theas					
Údarás áitiúil	2,988	—	—	2,988	2,988
Roinn	8,405	70	747	9,222	9,222
	11,393	70	747	12,210	12,210
Baile Baodáin, Ráth Fearnáin					
Údarás áitiúil	2,303	—	—	2,303	2,303
Roinn	9,791	2	735	10,528	10,528
	12,094	2	735	12,831	12,831

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021	Caiteachas in 2022	Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2022	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2021
	€000	€000	€000	€000	€000
Gleanntán na hAbhann, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath 22					
Údarás áitiúil	539	648	—	1,187	539
Roinn	2,378	4,369	4,923	11,670	12,318
	2,917	5,017	4,923	12,857	12,857
Ascaill Mharcais, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath 22					
Údarás áitiúil	299	1,073	—	1,372	299
Roinn	716	5,197	3,334	9,247	10,320
	1,015	6,270	3,334	10,619	10,619
Bóthar Nangair, Cluain Dolcáin, Baile Átha Cliath 22					
Údarás áitiúil	663	332	—	995	663
Roinn	1,460	7,412	19,417	28,289	28,621
	2,123	7,744	19,417	29,284	29,284
Balgaddy F, Ascaill an Ghrífín, Leamhcán, Baile Átha Cliath					
Údarás áitiúil	102	—	—	102	—
Roinn	119	339	26,449	26,907	—
	221	339	26,449	27,009	—
Lána Bhaile an Ásaigh, Baile Chill Mhantáin, Cill Mhantáin					
Údarás áitiúil	660	560	—	1,220	660
Roinn	10,560	741	507	11,808	12,368
	11,220	1,301	507	13,028	13,028
Arna maoiniú ag an Roinn					
Bóthar na Tulaí, Ceatharlach	13,266	27	—	13,293	13,282
Cluain Gréine Inis, An Clár	—	17,110	168	17,278	18,535

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021	Caiteachas in 2022	Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2022	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2021
	€000	€000	€000	€000	€000
Bóthar an Teampaill, Cathair Chorcaí	11,851	—	139	11,990	11,990
Carraig an Deagánaigh, An Tóchar, Cathair Chorcaí	16,286	—	943	17,229	17,229
Denroche's Cross, Bóthar an Ghlaisín, Cathair Chorcaí	—	6,819	8,011	14,830	14,185
Iar-Mhuileann Uí Bheoláin, Seanbhóthar Mhala, Cathair Chorcaí	2,800	10,103	4,994	17,897	17,437
Bóthar Chúrsa an Uisce, An Linn Dubh, Corcaigh, Cathair Chorcaí	3,356	6,113	2,178	11,647	11,647
Bóthar an Teampaill, An Charraig Dhubh, Cathair Chorcaí	—	2,043	9,210	11,253	—
Cúirt Wolsey, An Linn Dubh, Cathair Chorcaí	—	—	15,914	15,914	15,773
Clarendon Brooks, Carrs Hill, Dúglas, Corcaigh	12,910	243	121	13,274	13,274
Sruthán an Choill, Baile Uí Bheoir, Mala, Corcaigh	13,194	3,072	258	16,524	16,524
Cill Mhóna, Carraig Uí Leighin, Corcaigh	1,761	8,520	7,326	17,607	17,607
Bóthar an Chlochair, Carn Domhnach, Dún na nGall	—	—	11,720	11,720	11,720
Admiran, Srath an Urláir, Dún na nGall	—	—	10,588	10,588	10,588
Sráid Bonham, Baile Átha Cliath 8	19,056	693	1,303	21,052	21,052
Gort na Silíní, Baile Formaid/Bruach na Coille/Ráth Bhile, Baile Átha Cliath 10	16,728	—	3,145	19,873	19,873
Gleann an Tobair, Séipéal Iosóid, Baile Átha Cliath 8	25,561	843	2,860	29,264	29,264
Gairdíní Uí Dhuibheannaigh - Forbairt Tionachta Measctha, Baile Átha Cliath 7	—	—	129,090	129,090	—
Caisleán Sheangánaí, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin	2,895	3,527	70,698	77,120	—
Baile Mhic Íre, Domhnach Bat, Fionnghlas	—	—	70,585	70,585	70,585
Garraí Caol (Suíomh Bhóthar an Chósta) Bóthar Bhaile Átha Cliath, Cathair na Gaillimhe	1,000	6,158	6,758	13,916	14,266
Radharc na Gréine, (láithreán an Tí Gloine), Bóthar Mhuine Mheá (Céim 1), Cathair na Gaillimhe	19,084	—	—	19,084	19,084

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021	Caiteachas in 2022	Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2022	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2021
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
An Coiléar Bán, Baile Átha an Rí	—	8,752	10,218	18,970	17,915
Fána Bhuí, Tuaim, Gaillimh	6,835	3,927	281	11,043	10,565
Coill Bhruachláin, Maigh Cuilinn, Gaillimh	13,229	—	100	13,329	13,329
Gort na dTulach, Baile Locha Riach, Gaillimh	16,924	20	—	16,944	16,944
Lohercannon, Trá Lí, Ciarraí	9,327	5,697	590	15,614	15,614
An Baile Nua, Bóthar Ard Cloch, Cill Droichid, Cill Dara	—	20,588	153	20,741	18,190
Bóthar Hebron, Cill Chainnigh	802	15,284	127	16,213	16,213
Seansuíomh na gCríostaithe, An Ráth Bhán, Luimneach	10,580	384	380	11,344	11,344
Gort Buí, Bóthar Bhaile Mhic Éinigh, Droichead Átha, Lú	14,009	95	213	14,317	14,252
Boice Court (Céim 2), Droichead Átha, Lú	—	3,861	23,277	27,138	—
Ascaill an Mhóta, Dún Dealgan, Lú	80	1,237	32,336	33,653	—
Páirc Wadman, Baile Hayne, Dún Dealgan, Lú	17,329	—	88	17,417	17,417
Ard an Radhairc, Carraig Mhachaire Rois, Muineachán	2,257	8,164	148	10,569	—
Rehins Fort, Bóthar Bhéal Easa, Béal an Átha, Maigh Eo	1,624	5,352	4,591	11,567	11,567
Bóthar an Mhachaire Gailf, Cathair na Mart, Maigh Eo	380	71	14,475	14,926	—
Gort na Glaise, Baile Fargáin, An Uaimh, Co. na Mí	4,325	306	26,981	31,612	—
Sráid an Chaisleáin, Cill Dhéagláin, Co. na Mí	2,535	289	23,366	26,190	—
Cúirt Loch Gabhar, Dún Seachlainn, Co. na Mí	1,175	2,712	7,078	10,965	—
An Ráithín, Clóirtheach, Uíbh Fhailí	545	1,481	13,167	15,193	—
Clochar na nUrsalach, Sligeach	—	2,139	19,601	21,740	20,646
Baile Gunnair, Cathair Phort Láirge	3,057	2,319	13,974	19,350	—
Cnocán Mhic Liam, Baile Liam, Port Láirge	13,546	—	163	13,709	13,709
Cluain Haistin, Inis Córthaidh, Loch Garman	—	—	11,255	11,255	11,255
Lána Chill Bhríde, Bré, Cill Mhantáin	17,079	—	263	17,342	17,342

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021	Caiteachas in 2022	Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2022	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2021
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Three Trouts, Na Clocha Liatha, Cill Mhantáin	3,692	2,076	11,894	17,662	—
Merrymeeting View, Ráth Naoi, Cill Mhantáin	11,468	—	349	11,817	11,817
Iomlán	**621,860**	**228,090**	**708,221**	**1,558,171**	**1,070,482**
Scéim Cúnaimh Caipitil					
Arna gcómhaoiniú [a]					
25-26 Oileán Uiséir, Cé Uiséir, Baile Átha Cliath 8					
Údarás áitiúil	265	—	—	265	529
Roinn	4,438	6,334	23,003	33,775	33,511
	4,703	6,334	23,003	34,040	34,040
Eastát Mhichíl, Inse Chór, Baile Átha Cliath 8					
Údarás áitiúil	167	—	—	167	—
Roinn	224	1,140	20,532	21,896	—
	391	1,140	20,532	22,063	—
Arna maoiniú ag an Roinn					
Bloc 70, An Plaza, An Pháirc Thiar, Baile Átha Cliath 12	—	13,986	213	14,199	14,199
Cúirt Ellis, Sráid na Binne Boirbe, Baile Átha Cliath 7	4,509	5,095	1,367	10,971	—
Mainéar Aldborough, Coill Hawkins, Na Clocha Liatha, Cill Mhantáin	—	36,980	571	37,551	—
Iomlán	**9,603**	**63,535**	**45,686**	**118,824**	**48,239**

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021	Caiteachas in 2022	Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2022	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2021
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Athfhorás					
Arna gcómhaoiniú [a]					
Teach an Charnáin, Baile Átha Cliath 8					
Údarás áitiúil	1,490	—	—	1,490	1,490
Roinn	22,610	—	1,747	24,357	24,357
	24,100	**—**	**1,747**	**25,847**	**25,847**
Arna maoiniú ag an Roinn					
Gairdíní San Treasa, Baile Átha Cliath	22,104	—	875	22,979	22,979
Athghiniúint Chorcaí (Céim 2A), Cnoc na hAoine, Cathair Chorcaí	11,417	—	436	11,853	11,853
Athghiniúint Chorcaí (Céim 2B), Cnoc na hAoine, Cathair Chorcaí	2,124	685	12,309	15,118	—
Athghiniúint Chorcaí (Céim 1C), Cnoc na hAoine, Cathair Chorcaí	1,106	463	14,572	16,141	—
Sráid an Tiarna Éadbhard, Luimneach[b]	19,258	—	330	19,588	19,588
Ionad Áitiúil an Chnoic Theas, Luimneach	12,775	18	33	12,826	12,826
Páirc Mhic Cosgair/ Páirc Dhál gCais, Luimneach	1,421	3,865	17,240	22,526	22,526
Ionad Áitiúil an Chnoic Theas, Céim 2, Luimneach	401	3,455	8,846	12,702	12,702
Iomlán	**94,706**	**8,486**	**56,388**	**159,580**	**128,321**

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021	Caiteachas in 2022	Ceangaltais tionscadail i mblianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2022	Caiteachas iomlán ionchasach thar shaolré an tionscadail 2021
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Bonneagar					
Na Dugaí Theas, Cathair Chorcaí	7,019	204	4,407	11,630	11,790
Droichead na Dothra, Cathair Bhaile Átha Cliath	638	—	11,172	11,810	11,810
Coill na Silíní, Dún Laoghaire-Ráth an Dúin	3,616	54	7,720	11,390	11,660
Maigh Nuad, Cill Dara	890	74	12,101	13,065	11,030
Baile Adaim, Baile Átha Cliath Theas	9,799	5,549	652	16,000	15,175
Iomlán	**21,962**	**5,881**	**36,052**	**63,895**	**61,465**
Athnuachan uirbeach/athbheochan					
Lár Bhaile Thamhlachta, Baile Átha Cliath Theas	537	2,088	7,711	10,336	—
Iomlán	**537**	**2,088**	**7,711**	**10,336**	**—**

Nóta [a] Cómhaoiníonn an Roinn roinnt tionscadal trí chistí dílse údarás áitiúil áirithe ó choinneáil na Cánach Maoine Áitiúla (CMÁ) (coinnítear 80% d'fháltais CMÁ i limistéar údaráis áitiúil go háitiúil). D'fhéadfadh sé go dtiocfaí laghdú ar cheangaltais na Roinne sna blianta ina dhiaidh sin dá mbeadh údaráis áitiúla in ann a gcistí féin a úsáid ó choinneáil CMÁ.

Difríochtaí suntasacha

Tugtar míniú thíos maidir le haon mhórcheangaltas i gcás gur tháinig athrú níos mó ná €500,000 ar an gcaiteachas iomlán ionchas i gcomparáid le 2021.

Gairdíní Uí Dhuibheannaigh (Céim 1A), Cathair Bhaile Átha Cliath

Méadú ar an gcaiteachas iomlán ionchasach: €7.061 milliún

Baineann an méadú ar chostas na scéime seo le faomhadh iarchonarthaí athbhreithnithe a eisíodh in 2022 mar gheall ar bhoilsciú ábhar agus ar chostais airgeadais ardaithe.

Cluain Gréine Inis, An Clár

Laghdú ar an gcaiteachas iomlán ionchasach: €1.257 milliún

Cuireadh forbairtí Chuid V ar áireamh sa bhuiséad bunaidh. Laghdaíodh an líon aonad ó 61 cheann go 55 cinn agus eisíodh buiséad inar baineadh gné Chuid V.

Denroche's Cross, Bóthar an Ghlaisín, Cathair Chorcaí

Méadú ar an gcaiteachas iomlán ionchasach: €645,000

Tháinig méadú ar chostais an tionscadail toisc gur deonaíodh ceadú athbhreithnithe Céim 4 mar gheall ar mhéadú ar chostais tógála.

An Coiléar Bán, Baile Átha an Rí

Méadú ar an gcaiteachas iomlán ionchasach: *€1.055 milliún*

Mar thoradh ar bhoilsciú costas tógála, cuireadh aighneacht athbhreithnithe Chéim 1-4 isteach le méadú de thart ar €1 mhilliún ar fud na scéime 58 n-aonad. Ceadaíodh é sin i mí na Bealtaine 2022 agus rinneadh 2 íocaíocht in 2022.

An Baile Nua, Bóthar Ard Cloch, Cill Droichid, Cill Dara

Méadú ar an gcaiteachas iomlán ionchasach: €2.551 milliún

Cuireadh sé aonad bhreise leis an gconradh faoi chomhaontú Chuid V, rud a chosain €1,516,656. Chomh maith leis sin, d'iarr an forbróir go ndéanfaí athbhreithniú ar na costais tógála chun dul i ngleic le boilsciú ábhar agus praghsanna saothair ó aontaíodh an bunphraghas lándéanta leith. Ceadaíodh é sin agus cuireadh €1,034,345 leis na costais seachadta.

Clochar na nUrsalach, Sligeach

Méadú ar an gcaiteachas iomlán ionchasach: €1.094 milliún

Eisíodh ceadú buiséid mhéadaithe an 1 Meitheamh 2022.

Maigh Nuad, Co. Chill Dara

Méadú ar an gcaiteachas iomlán ionchasach: €2.035 milliún

Ó ceadaíodh ar dtús é in 2017 i leith, tá an tionscadal faoi réir próiseas mionsonraithe deartha, pleanála agus imscrúduithe láithreáin. Dá bhun sin, tá méadú tagtha ar chostas measta an tionscadail. Eascraíonn an méadú sin as scála na n-oibreacha a theastaíonn agus as tosca boilscithe le linn na tréimhse.

Baile Adaim, Baile Átha Cliath Theas

Méadú ar an gcaiteachas iomlán ionchasach: €825,000

Faoi chreataí comhoibrithe Covid-19 OGP agus faoi chreataí comhoibrithe an bhoilscithe/an tslabhra soláthair, féadfaidh údaráis áitiúla costais bhreise a éileamh a bhaineann le seachadadh a dtionscadail CGTBÁ de bharr na nithe neamhghnácha seo. Dá bharr sin, bhí gá le coigeartú aníos ar bhuiséid an tionscadail aonair chun freastal ar an gcaiteachas ceadaithe breise.

e) Íocaíochtaí aonadacha na dtionscadal comhpháirtíochta príobháidí poiblí

Tá an Roinn tiomanta do Chlár Comhpháirtíochta Príobháidí Poiblí um Thithíocht Shóisialta a fhorbairt. Go dtí seo, rinneadh na conarthaí le haghaidh dhá bheart. Baintear úsáid as samhail leis na bearta seo ar a dtugtar samhail Comhpháirtíochta Príobháidí Poiblí atá 'bunaithe ar infhaighteacht', ina ndéanann cuideachta earnála príobháidí aonaid tithíochta sóisialta a dhearadh, a thógáil, a mhaoiniú agus a chothabháil agus a oibriú i gcomaoin íocaíochta muirir aonadaigh mhíosúil. Tosaíonn an íocaíocht sin nuair a chríochnaítear na haonaid, agus maireann sí 25 bliana ó chríochnú na tógála ar gach láithreán. Cuimsíonn sé gach costas tógála agus saolré ar feadh 25 bliana faoin gconradh, lena n-áirítear

- costas tógála tosaigh na n-aonad
- costais chothabhála
- costais oibriúcháin
- costas saolré
- bainistíocht tionóntachta
- costais mhaoiniúcháin
- soláthar seirbhíse, lena n-áirítear bainistíocht tógála agus sócmhainní, bainistíocht neamhní, seirbhísí deisce cabhrach tionóntaí etc.

Áirítear leis na figiúirí freisin boilsciú réamhaisnéise do thréimhse 25 bliana an chonartha. Cuimsíonn na híocaíochtaí dhá ghné, gné chostais sheasta agus eilimint athraitheach (innéacsaithe), a athraíonn de réir boilscithe.

Is é an t-aon bhealach chun comparáid dhíreach a dhéanamh idir samhlacha difriúla um sheachadadh tithíochta sóisialta ná trí bhreathnú ar na costais fhoriomlána a thabhaítear. Éilítear le treoirlínte ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe maidir le húsáid comhpháirtíochtaí príobháidí poiblí, próiseas cuimsitheach um luach ar airgead chun a dheimhniú go soláthraíonn tionscadal comhpháirtíocht phríobháideach phoiblí luach ar airgead don Stát.

Rinne an Ghníomhaireacht Airgeadais d'Fhorbairt Náisiúnta ceithre thástáil luacha ar airgead le haghaidh na gcomhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí um thithíocht shóisialta mar seo a leanas:

1. Réamh-bhreithmheas ar chlár.
2. An tagarmharc cuimsitheach Earnála Poiblí (PSB) a ullmhú ina léirítear na costais saoil mheasta iomlána a bhaineann leis an tionscadal a sholáthar trí úsáid a bhaint as modhanna traidisiúnta soláthair earnála poiblí.
3. Comparáid idir costas na tairisceana is airde rátáil don PSB.
4. Nuashonraíonn sí an tríú tástáil luacha ar airgead le haon athruithe a d'fhéadfadh tarlú le linn chéim na Tairisceana is Fearr chun a dheimhniú gur fabhrach i gcomparáid leis an PSB atá an tairiscint bhuaiteach agus gurb ionann í agus luach ar airgead.

Beartán 1

Críochnaíodh Beartán 1 i Ráithe 2 2021, agus cuirtear sé 534 aonad thar shé shuíomh i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath ar fáil leis. Tá dhá cheann de na suíomhanna lonnaithe i gCathair Bhaile Átha Cliath, a bhfuil ceann amháin i mBaile Átha Cliath Theas, Cill Dara, Cill Mhantáin agus Lú. Ceapadh Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath chun gníomhú mar phríomhúdarás áitiúil agus mar údarás conraitheoireachta chun Beartán 1 a sheachadadh.

Beartán 2

Críochnaíodh Beartán 2 i Ráithe 4 2021 agus cuirtear sé 465 aonad thar ocht suíomh ar fáil leis. Tá trí cinn de na láithreáin lonnaithe i limistéar údaráis áitiúil Chontae Chorcaí, agus ceann amháin i gCathair na Gaillimhe, Port Láirge, an Clár, Cill Dara agus Ros Comáin. Ceapadh Comhairle Contae Chorcaí le gníomhú mar phríomhúdarás áitiúil agus mar údarás conarthach do Bheartán 2.

	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2021	Caiteachas in 2022	Ceangaltais in-fhorfheidhmithe le dlí atá le comhlíonadh i mblianta ina dhiaidh sin	Iomlán an tionscadail 2022 [b]	Iomlán an tionscadail 2021
	€000	€000	€000	€000	€000
Beartán 1 [a]	26,200	10,571	308,076	344,847	339,726
Beartán 2 [a]	2,360	26,827	265,080	294,267	292,211
Iomlán	**28,560**	**37,398**	**573,156**	**639,114**	**631,937**

Nóta [a] Léirítear sa tábla seo oibleagáidí muirir aonadaigh do bhearta Comhpháirtíochta Príobháidí Poiblí um thithíocht shóisialta atá curtha i gcrích go dtí seo, lena n-áirítear CBL réamh-mheasta ar na híocaíochtaí muirir aonadaigh.

[b] Is mar gheall ar bhoilsciú a bhí níos airde ná mar a bhí measta in 2022 a tháinig méadú ar iomláin na dtionscadal in 2022. Mar is gnách do thionscadail chomhpháirtíochta príobháidí poiblí, bíonn ráta bliantúil boilscithe 2% in aghaidh na bliana ar an ngné innéacsaithe den mhuirear aonadach. Áirítear ar na figiúirí cothrom le dáta an fíor-ráta boilscithe do 2022 a bhí níos airde ná an ráta measta, arb é 2% é. Bíonn tionchar aige sin ar na blianta amach anseo toisc go bhfuil an 2% a nglactar leis á chur i bhfeidhm ansin i ngné innéacsaithe a bhfuil bonn níos airde i gceist leis.

2.13 Dliteanais aibithe

ag an 31 Nollaig	2022 €000	2021 €000
Meastachán ar dhliteanais aibithe nach raibh urscaoilte ag deireadh na bliana	45	72

2.14 Dliteanais theagmhasacha

Tá an Roinn páirteach i roinnt imeachtaí dlí, a bhféadfadh dliteanais a bheith mar thoradh orthu, ag brath ar thoradh ghníomhaíochtaí AE agus chaingne eile dlí atá ann cheana, atá ar feitheamh agus a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo. Níl aon chinnteacht ann maidir le suim iarbhír ná tráthúlacht aon dliteanas féideartha.

An Scéim um Bloic Choincréite Lochtacha:

Is ranníocaíocht dheonach eisceachtúil í an Scéim um Bloic Choincréite Lochtacha i bhfoirm scéim deontas a bhunaigh an Roinn agus atá faofa ag an Rialtas chun cabhrú le húinéirí tí áirithe aon lochtanna ar a n-áiteanna cónaithe a leigheas. Cruthóidh an scéim sin glao measta €2.15 billiún (gan boilsciú a áireamh) ar chistí an Státchiste thar thréimhse cúig bliana déag. Achtaíodh an tAcht um Leasúchán ar Theaghaisí a nDearnadh Damáiste Dóibh mar gheall ar Úsáid Bloc Coincréite Lochtach, 2022, an 23 Iúil 2022, ach níl tús curtha leis go fóill. Nuair a bheidh na Rialacháin ghaolmhara tugtha chun críche, beifear in ann tús a chur leis an scéim deontas fheabhsaithe in 2023.

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Rinneadh an caiteachas riaracháin atá leagtha amach thíos a chionroinnt ar fud na gclár, chun costais iomlána an chláir a chur i láthair.

		2022		2021
		Soláthar meastacháin	**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**
i	Tuarastail, pá agus liúntais	93,851	91,782	79,557
ii	Taisteal agus cothú	2,033	1,989	978
iii	Oiliúint agus forbairt agus costais theagmhasacha	2,809	2,414	2,124
iv	Seirbhísí poist agus teileachumarsáide	1,439	1,356	1,296
v	Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha	20,814	14,814	14,236
vi	Costais áitribh oifige	8,116	2,877	2,542
vii	Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe	127	62	—
viii	Taighde (staitisticí agus eacnamaíocht*)*	200	—	72
ix	Nochtaí cosanta (seirbhísí imscrúdaithe)	81	3	38
x	Oibríochtaí earcaíochta agus Acmhainní Daonna	332	305	265
xi	Aonad anailíseach sonraí staidrimh	596	40	—
xii	Córas faisnéise geografaí	200	524	—
		130,598	**116,166**	**101,108**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna le difríochtaí suntasacha (+/- 25% agus €100,000).

v Trealamh oifige agus seirbhísí TF seachtracha

Soláthar meastacháin €20.814 milliún; toradh €14.814 milliún

Bhí an caiteachas €6 mhilliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar roinnt tosca, lena n-áirítear saincheisteanna slabhra soláthair dhomhanda a raibh moilleanna seachadta crua-earraí mar thoradh orthu do thionscadail lena n-áirítear tionscadal uasghrádaithe Oracle. Bhí moill ann freisin ar dhul chun cinn roinnt tionscadal de chuid Met Éireann agus cuireadh cúrsa oiliúna réamhaisnéiseoirí 3 - 4 mhí a bhí beartaithe do dheichniúr meitéareolaithe ar athló mar gheall ar shaincheisteanna earcaíochta.

vi Costais áitribh oifige

Soláthar meastacháin €8.116 milliún; toradh €2.877 milliún

Bhí an caiteachas €5.239 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin den chuid is mó mar gheall ar oibreacha nach raibh ag dul ar aghaidh mar a bhíothas ag súil leis in 2022 do phlean athnuachana Theach an Chustaim, mar gheall ar thosca nach raibh neart ag an Roinn orthu.

viii Taighde (staitisticí agus eacnamaíocht)

Soláthar meastacháin €200,000; toradh €nialas

Níor tabhaíodh aon chaiteachas le linn 2022. Bhí sé sin amhlaidh den chuid is mó mar gheall ar mhoilleanna ar sholáthar seirbhísí suirbhéireachta margaidh do thionscadal taighde a bhí dírithe ar thorthaí tithíochta sóisialta ar leibhéal an teaghlaigh, a tháinig chun cinn mar gheall ar easpa acmhainne tionscail (bhí trí phróiseas tairisceana ag teastáil chun gnólacht suirbhé margaidh a fháil). Síníodh an conradh le haghaidh seirbhísí suirbhéireachta margaidh i mí na Samhna 2022.

xi Aonad anailíseach sonraí staidrimh

Soláthar meastacháin €596,000; toradh €39,790

Bhí an caiteachas €556,210 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar ath-leithdháileadh €396,000 ar fhotheideal xii Córas faisnéise geografaí chun críocha riaracháin. Ba é €160,210 an gannchaiteachas iarmharach, rud a bhí mar gheall ar mhoill ar sholáthar do thionscadal an chláir meiteashonraí.

xii Córas Faisnéise Geografaí

Soláthar meastacháin €200,000; toradh €524,093

Mar a luadh thuas, rinneadh €396,000 den soláthar meastacháin don chóras faisnéise geografaí a cuireadh san áireamh ar dtús faoi fhotheideal xi a ath-leithdháileadh ar an bhfotheideal seo chun críocha riaracháin, rud a d'fhág go raibh soláthar méadaithe athbhreithnithe de €596,000 ann ar caitheadh €524,093 de.

Clár A Tithíocht

			2022			2021
			Soláthar meastacháin		Toradh	Toradh
			€000	€000	€000	€000
A.1	Riarachán − pá			21,375	22,089	17,244
A.2	Riarachán - neamhphá			5,192	3,085	2,320
A.3	Tithíocht údaráis áitiúil					
		Bunaidh	1,237,894			
		Géilleadh iarchurtha	247,300			
		Forlíontach	(237,000)			
				1,248,194	1,088,785	960,676
A.4	Clár caiteachais reatha um thithíocht shóisialta			344,650	368,786	271,900
A.5	An scéim um chóiríocht ar cíos			133,000	113,910	121,995
A.6	An scéim um íocaíocht cúnaimh tithíochta			584,650	538,961	541,693
A.7	An scéim um chúnamh caipitil					
		Bunaidh	96,000			
		Forlíontach	72,000			
				168,000	167,982	93,047
A.8	An scéim um iasachtaí caipitil agus fóirdheontais			54,500	62,728	53,880
A.9	Áiseanna pobail			500	79	122
A.10	Morgáiste go Cíos			23,000	7,602	13,988
A.11	Saoráid airleacain caipitil agus léasaithe			293,905	207,560	220,350
A.12	Cóiríocht agus tacaíocht do Thaistealaithe			24,510	26,920	21,301
A.13	Cóiríocht do dhaoine gan dídean			193,850	242,450	223,500
A.14	Tithíocht do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine scothaosta			2,741	1,190	838
A.15	Athghiniúint agus athchóiriú eastáit			50,000	37,547	43,779
A.16	Éifeachtúlacht fuinnimh – iarfheistiú			85,000	64,142	25,284
A.17	An scéim deisiúcháin agus léasúcháin			12,000	9,949	4,276
A.18	Deontais do thithíocht phríobháideach			65,000	66,334	53,990
A.19	Liúntais mhorgáiste			500	397	471
A.20	Fóirdheontas tithíochta inacmhainne/úinéireachta comhroinnte			3,000	1,457	1,855
A.21	CGTBÁ			32,000	17,028	19,903

				2022	2021
		Soláthar meastacháin		Toradh	Toradh
		€000	€000	€000	€000
A.22	Leasúchán piríte agus míoca — airgeadteoranta		60,000	28,753	19,050
A.23	An Ghníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe				
	Bunaidh	11,594			
	Forlíontach	125,000			
			136,594	135,294	9,456
A.24	An Bord um Thionóntachtaí Cónaithe		11,018	11,138	11,012
A.25	Cigireacht ar chóiríocht ar cíos		10,130	6,878	5,263
A.26	Údarás Rialála na gComhlachtaí Tithíochta Ceadaithe		2,484	2,189	1,050
A.27	Cothabháil/folúis atá beartaithe		30,000	28,945	32,146
A.28	Iasacht ar chothromas tí de réir costais		70,000	50,874	9,253
A.29	An Coimisiún Tithíochta		716	259	—
A.30	DPGS/feabhsúcháin/ leigheasúcháin		25,000	18,266	—
A.31	Scéim ‘an Chéad Bhaile’		44,000	40,000	—
A.32	An Ciste Tithíochta Inacmhainne		60,000	8,839	—
A.33	Ciste Chroí Cónaithe (Cathracha)		50,000	1,473	—
A.34	Seirbhísí eile		5,604	4,640	3,033
			3,851,113	**3,386,529**	**2,782,675**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas an chláir (+ /- 5% agus €100,000). Tríd is tríd, bhí an caiteachas a bhain le Clár A €504.584 milliún níos ísle ná mar a cuireadh ar fáil ar dtús. Bhí róchaitheamh €1.393 milliún ann a bhain le caiteachas riaracháin atá mínithe cheana. Cé go léirítear róchaitheamh do phá ar an iomlán i gClár A, tá tearc-chaitheamh ar phá ann don vóta. Tharla iarmhéid na difríochta, ar ganncaitheamh €503.191 milliún é, mar gheall ar na rudaí seo a leanas go príomha.

A.3 Tithíocht údaráis áitiúil

Soláthar meastacháin €1.485 billiún; toradh €1.089 billiún

Áirítear san fhotheideal géilleadh iarchurtha €247.3 milliún a tugadh ar aghaidh ó 2021. Bhí an caiteachas €396.409 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin, go príomha mar gheall ar dhúshláin i soláthar tithe nua de bharr praghsanna fuinnimh méadaithe, costais tógála méadaithe agus cur isteach ar an slabhra soláthair ábhartha. Aistríodh €237 milliún den tearc-chaitheamh sin chuig cláir eile trí mheastachán forlíontach lena n-áirítear €125 mhilliún go dtí A.23 chun Ciste Fála Talún a bhunú. Tugadh €60 milliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha. Mar a tharla i mblianta roimhe seo, tacaíodh le méid tithíochta údaráis áitiúil tríd an CMÁ ar luach €45.3 milliún in 2022.

A.4 Clár reatha caiteachais um thithíocht shóisialta

Soláthar meastacháin €344.65 milliún; toradh €368.786 milliún

Ba é ba chúis leis an méadú €24.136 milliún ar chaiteachas i gcomparáid leis an soláthar meastacháin ná méadú ar mhéid an tseachadta faoin gclár léasaithe agus méadú ar líon na n-éileamh a cuireadh isteach le haghaidh forchúitimh in 2022.

A.5 An scéim um chóiríocht ar cíos

Soláthar meastacháin €133 mhilliún; toradh €113.91 milliún

Bhí an caiteachas €19.09 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar athrú ar an nós imeachta forchúitimh maidir le méid an chíosa dhifreálaigh a bailíodh, rud a d’fhág go raibh laghdú ar ghlanchaiteachas cíosa faoin scéim. I measc na dtosca eile tá líon níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis de theaghlaigh a d’fhág an scéim um chóiríocht ar cíos in 2022, na héifeachtaí a bhí ag tabhairt isteach uasteorainn i méaduithe cíosa (dlite mar chuid den reachtaíocht cíosa a tugadh isteach in 2021), agus coigilt ó fhoráil do tháille riaracháin, nár tháinig an próiseas smachtbhannaí i gcrích ina leith in 2022, rud a chuir leis an gcaiteachas a bhí níos lú ná mar a bhíothas ag súil leis in 2022.

A.6 An scéim um íocaíocht cúnaimh tithíochta

Soláthar meastacháin €584.65 milliún; toradh €538.961 milliún

Bhí an caiteachas €45.689 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar chostais chíosa chun tacú le tionóntachtaí HAP a bheith níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis, mar gheall ar níos lú socraithe tionóntachta in 2022 den chuid is mó. Bhí éilimh a chuir Ionad Seirbhísí Comhroinnte HAP isteach le haghaidh costais a bhaineann le tacaí airgeadais breise chun cabhrú le teaghlaigh gan dídean tionóntachtaí HAP a aimsiú, faoi bhun an mhéid a rabhthas ag súil leis.

A.7 An scéim um chúnamh caipitil

Soláthar meastacháin €96 mhilliún; toradh €167.982 milliún

Áirítear san fhotheideal meastachán forlíontach €72 mhilliún ar úsáideadh caiteachas breise de €71.982 milliún de chun 200 aonad cóiríochta a sholáthar thar an sprioc de 400 aonad a leagadh síos do 2022. Cosúil le blianta roimhe seo, úsáideadh cistiú CMÁ chun caiteachas breise scéime a chistiú. B'ionann an luach in 2022 agus €12.73 milliún.

A.8 An scéim um iasachtaí caipitil agus fóirdheontais

Soláthar meastacháin €54.5 milliún; toradh €62.728 milliún

Bhí an caiteachas €8.228 milliún níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar ath-leithdháileadh €8 milliún d'fhéinchistiú CMÁ a chur i bhfeidhm ar na ceithre údarás áitiúla i mBaile Átha Cliath. Mar a tharla i mblianta roimhe seo, cuirtear maoiniú ar fáil don scéim tríd an Státchiste agus tríd an CMÁ. Cé nár tháinig méadú ar chostas na scéime in 2022, bhí gá le cistiú breise vóta ón Státchiste chun cistiú CMÁ ath-leithdháilte a chlúdach.

A.9 Áiseanna pobail

Soláthar meastacháin €500,000; toradh €78,770

Cuireann tionscadail saoráide pobail áiseanna breise ar fáil chun tionscadail tógála CAS a chomhlánú. Bhí an caiteachas €421,230 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar líon níos lú iarratas ar chistiú do thionscadail áiseanna pobail, atá faoi stiúir an éilimh.

A.10 Morgáiste go cíos

Soláthar meastacháin €23 mhilliún; toradh €7.602 milliún

Bhí an caiteachas €15.398 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar laghdú suntasach sa líon cásanna morgáiste go cíos de chuid na n-údarás áitiúil, rud a rinne difear suntasach don chaiteachas gaolmhar. Is scéim faoi stiúir éilimh é morgáiste go cíos agus braitheann rátaí críochnaithe cásanna ar an leibhéal rannpháirtíochta iasachtaí is féidir le hiasachtóirí a bhaint amach. Cosúil le blianta roimhe seo, úsáideadh cistiú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú. B'ionann an luach in 2022 agus €1.05 milliún. Tugadh €10 milliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.11 Saoráid airleacain caipitil agus léasaithe

Soláthar meastacháin €293.905 milliún; toradh €207.56 milliún

Bhí an caiteachas €86.345 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar roinnt tosca a chuir bac ar sheachadadh na scéime, lena n-áirítear; praghsanna fuinnimh méadaithe, costais tógála a bhí ag méadú, cur isteach ar an slabhra soláthair ábhartha, agus easpa saothair oilte. Cosúil le blianta roimhe seo, úsáideadh cistiú CMÁ chun caiteachas breise scéime a chistiú. B'ionann an luach in 2022 agus €16.02 milliún. Tugadh €85 mhilliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.12 Cóiríocht agus tacaíocht do Thaistealaithe

Soláthar meastacháin €24.51 milliún; toradh €26.92 milliún

Ba é ba chúis leis an méadú ar chaiteachas €2.41 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin ná méadú suntasach ar ghníomhaíocht na n-údarás áitiúil in 2022. Bhain an ghníomhaíocht bhreise le méadú ar thithíocht, éadálacha agus iasachtaí grúpa a bhaineann go sonrach le Taistealaithe le haghaidh carbhán. Bhí leibhéal ard éileamh ann freisin a bhain le hathchóiriú agus soláthar bánna láithreáin stad. Cosúil le blianta roimhe seo, úsáideadh cistiú CMÁ chun caiteachas breise scéime a mhaoiniú. B'ionann an luach in 2022 agus €669,689.

A.13 Cóiríocht do dhaoine gan dídean

Soláthar meastacháin €193.85 milliún; toradh €242.45 milliún

Is soláthar seirbhíse ríthábhachtaí iad cóiríocht éigeandála agus seirbhísí gaolmhara chun tacú leo siúd atá gan dídean. Léiríonn an caiteachas breise €48.6 milliún thar an soláthar tosaigh neamh-intuarthachta agus cineál éileamhbhunaithe na seirbhísí do dhaoine gan dídean. In 2022, chuir brúnna boilscithe, na méaduithe géara ar an líon daoine gan dídean a tháinig i láthair, chomh maith leis na méaduithe suntasacha ar an gcostas a bhaineann le cóiríocht neamhsceidealta a sholáthar agus freagairt na haimsire fuaire le leibhéil arda caiteachais.

A.14 Tithíocht do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine scothaosta

Soláthar meastacháin €2.741 milliún; toradh €1.19 milliún

Bhí an caiteachas €1.551 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar éilimh i leith an chaiteachais um Chothú Tionóntachta a bheith níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis. I measc na dtosca eile tá cistiú nár tarraingíodh anuas mar gheall ar mhoilleanna tionscadail agus moill ar scéim deontais tithíochta a thabhairt isteach do dhaoine scothaosta chun ligean dóibh fanacht ina gcónaí ina detach féin. Tugadh €1 mhilliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.15 Athghiniúint agus athchóiriú eastáit

Soláthar meastacháin €50 milliún; toradh €37.547 milliún

Bhí an caiteachas €12.453 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar níos lú éilimh a bheith faighte ná mar a thug údaráis áitiúla le fios ar dtús do 2022. Bhí sé sin mar gheall go páirteach ar phraghsanna fuinnimh méadaithe, costais tógála a bhí ag méadú agus cur isteach ar an slabhra soláthair ábhartha. Chuir na dúshláin seo le hamlínte réamh-mheasta do chéimeanna éagsúla tionscadal.

A.16 Éifeachtúlacht fuinnimh – iarfheistiú

Soláthar meastacháin €85 mhilliún; toradh €64.142 milliún

Bhí an caiteachas €20.858 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoilleanna a bhí ar údaráis áitiúla mar gheall ar thionchar leanúnach Covid-19, bunú an chláir nua deich mbliana agus bainistiú acmhainní agus oiliúna.

A.17 An scéim deisiúcháin agus léasúcháin

Soláthar meastacháin €12 mhilliún; toradh €9.949 milliún

Bhí an caiteachas €2.051 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar an gcaiteachas ag scéimeanna um thithe folmha agus ag scéimeanna deisiúcháin agus léasúcháin a bheith níos lú ná mar a bhíothas ag súil leis. Tugadh €1 mhilliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.19 Liúntas morgáiste

Soláthar meastacháin €500,000; toradh €397,209

Bhí an caiteachas €102,791 níos ísle ná an soláthar meastacháin in ainneoin méadú ainmniúil ar líon na n-éileamh a fuarthas in 2022. Ba é ba chúis leis an gannchaitheamh ná meascán d’iarratasóirí a fuair fóirdheontais níos ísle de réir mar a théann siad ar aghaidh trína dtréimhse íocaíochta cúig bliana, agus an moilliú ar iarratais nua a fuarthas mar gheall ar phraghsanna maoine méadaithe agus ar ioncam laghdaithe.

A.20 Fóirdheontas tithíochta inacmhainne/úinéireachta comhroinnte

Soláthar meastacháin €3 mhilliún; toradh €1.457 milliún

Ba é ba chúis leis an nganncaiteachas de €1.543 milliún i gcomparáid leis an soláthar meastacháin ná líon níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis de theaghlaigh incháilithe faoi na scéimeanna tithíochta inacmhainne agus úinéireachta comhroinnte, (níl na scéimeanna sin beo d’iarratasóirí nua agus, mar sin de, ní féidir ach le teaghlaigh a ceadaíodh roimhe seo titim isteach agus amach as cáiliú don fhóirdheontas de réir mar a athraíonn an geilleagar). De réir mar a tháinig feabhas ar an ngeilleagar in 2022, thit iarratasóirí, a ceadaíodh ar dtús faoi na scéimeanna, lasmuigh de na bandaí ioncaim cáilitheacha do na scéimeanna, rud a d’fhág caiteachas a bhí níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis.

A.21 CGTBÁ

Soláthar meastacháin €32 mhilliún; toradh €17.028 milliún

Bhí caiteachas an Chiste Gníomhachtaithe Tithíochta Bonneagair Áitiúil (CGTBÁ) €14.972 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna tionscadail mar thoradh ar shaincheisteanna soláthair agus dúshláin dhlíthiúla sa chóras pleanála. Cuireadh moill ar thionscadal amháin mar go bhfuil sé le cur ar fáil mar chuid den tionscadal BusConnects. Ina theannta sin, chuir na húdaráis áitiúla trí thionscadal ar ceal le linn na bliana. Tugadh €10 milliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.22 Leasúchán piríte agus míoca — airgeadteoranta

Soláthar meastacháin €60 milliún; toradh €28.753 milliún

Tarraingíodh anuas an €20 milliún iomlán a leithdháileadh ar an Scéim Leasúcháin Piríte in 2022, ach bhí caiteachas na Scéime um Bloic Choincréite Lochtacha €31.247 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar an moill mhór ama idir ceadú deontais agus íostarraingt an chistiúcháin. I measc na bpríomhthosca a mbíonn tionchar acu ar tharraingt anuas tá roghanna feabhsúcháin a rinneadh, an cineál oibreacha (a d’fhéadfadh a bheith éagsúil idir 2 mhí agus 15 mhí) agus moilleanna ag úinéirí tí maidir le tús a chur leis an obair tar éis dóibh faomhadh a fháil. Tugadh €31 mhilliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.23 An Ghníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe

Soláthar meastacháin €11.594 milliún; toradh €135.294 milliún

Áirítear san fhotheideal meastachán forlíontach €125 mhilliún chun Ciste Fála Talún a bhunú. Bunaíodh an ciste chun ceannach talún a éascú thar ceann na n-údarás áitiúil, chun a chinntiú go bhfuil na bainc talún riachtanacha ar fáil chun spriocanna seachadta a bhaint amach. Aistríodh €125 mhilliún chuig an nGníomhaireacht Tithíochta i mí na Nollag 2022 chun an ciste a bhunú.

A.25 Cigireacht ar chóiríocht ar cíos

Soláthar meastacháin €10.13 milliún; toradh €6.878 milliún

Bhí an caiteachas €3.252 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin toisc nár bhain roinnt údarás áitiúil a spriocanna cigireachta amach toisc baill foirne a bheith ath-imlonnaithe chun cóiríocht do dhídeanaithe na hÚcráine a mheasúnú agus deacrachtaí maidir le baill foirne a earcú agus a choinneáil. Tá fóirdheontas na Roinne d’údaráis áitiúla, maidir le forfheidhmiú na Rialachán um Chaighdeáin do Thithe ar Cíos, bunaithe ar an leibhéal gníomhaíochta cigireachta, a thit go mór le linn na dianghlasála.

A.26 Údarás Rialála na gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta

Soláthar meastacháin €2.484 milliún; toradh €2.189 milliún

Bhí an caiteachas €295,000 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar go raibh táillí dlí agus táillí gairmiúla breise níos lú ná mar a bhíothas ag súil leis toisc nach ndearnadh aon imscrúduithe ná achomhairc in 2022. Tháinig gannchaitheamh breise chun cinn mar gheall ar mhoilleanna ar chur i bhfeidhm an phróisis clárúcháin chomh maith le feachtais earcaíochta nár éirigh leo.

A.28 Iasacht ar chothromas tí de réir costais

Soláthar meastacháin €70 milliún; toradh €50.874 milliún

Ba é ba chúis go príomha leis an easpa €19.127 milliún ná moill ar sheachadadh roinnt tithe a réamh-mheasadh ar dtús faoin scéim iasachta cothromais cíosa costas le seachadadh in 2022, agus í ag dul ar aghaidh sna míonna tosaigh de 2023. Moilleanna a bhain le cúrsaí pleanála agus tógála ba chúis leis sin den chuid is mó. Tugadh €10 milliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.29 **Coimisiún Tithíochta**

Soláthar meastacháin €716,000; toradh €258,785

Bhí an caiteachas €457,215 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar roinnt gnéithe de chlár oibre an Choimisiúin a rabhthas ag súil go dtarlóidh siad roimh dheireadh Ráithe 4 2022 a bheith ar siúl anois le linn Ráithe 1 agus Ráithe 2 2023. Áirítear orthu sin costais riaracháin agus oibriúcháin ghníomhaíocht an Choimisiúin, soláthar taighde scoite chun clár oibre an Choimisiúin a chur chun cinn agus táillí chomhaltaí an Choimisiúin a íoc.

A.30 **DPGS/feabhsúcháin/leigheasúcháin**

Soláthar meastacháin €25 mhilliún; toradh €18.266 milliún

Bhí an caiteachas €6.734 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar líon laghdaithe éileamh a chuir údaráis áitiúla faoi bhráid na Roinne faoin Scéim Deontas do Dhaoine faoi Mhíchumas (DPGS).

A.31 **Scéim 'an Chéad Bhaile'**

Soláthar meastacháin €44 mhilliún; toradh €40 milliún

Tharraing The First Home Scheme Ireland DAC €40 milliún anuas ón Aire chun a cheangaltais mar chuid den chomhfhiontar a chomhlíonadh. Meastar go mbeidh an chéad ghlao eile ar an Aire (agus ar scairshealbhóirí eile) cistí a ranníoc i Ráithe 1 nó Ráithe 2 2023. Tugadh an t-easnamh €4 mhilliún ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.32 An Ciste Tithíochta Inacmhainne

Soláthar meastacháin €60 milliún; toradh €8.839 milliún

Tríd is tríd, ba mar gheall ar an líon éileamh ó údaráis áitiúla ar an gCiste Tithíochta Inacmhainne in 2022 a bheith níos lú ná mar a bhíothas ag súil leis a bhí gannchaitheamh €51.161 milliún ann. Is é cineál na dtionscadal sin ná go dtagann an chuid shuntasach den chaiteachas chun cinn nuair a bhíonn dul chun cinn maith déanta ar thionscadail a thógáil. Ní thabhaíonn tionscadail i gcéimeanna deartha, pleanála, tairisceana nó luath-thógála caiteachas ar an leibhéal céanna ach méadóidh siad go suntasach de réir mar a théann na tionscadail sin ar aghaidh tríd an tógáil. Tugadh €48 milliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.33 Ciste Chroí Cónaithe (Cathracha)

Soláthar meastacháin €50 milliún; toradh €1.473 milliún

Bhí an t-easnamh de €48.527 milliún mar gheall ar choinníollacha a bhí i bhfeidhm faoi scéim nua Chroí Cónaithe (Cathracha) a tugadh isteach in 2022. Faoin scéim, íocfar fóirdheontas amach tar éis árasán a dhíol. Toisc go dtógann sé dhá bhliain chun tógáil árasán a chur i gcrích, níor íocadh aon fhóirdheontais amach in 2022. Tugadh €45 mhilliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

A.34 Seirbhísí eile

Soláthar meastacháin €5.604 milliún; toradh €4.64 milliún

Bhí an t-easnamh de €964,142 mar gheall ar roinnt tosca, lena n-áirítear costais bhainistíochta tionscadail sheachtracha, a bhain le seachadadh na dtionscadal cíosa costais ar scála mór tosaigh ag údaráis áitiúla agus costais tionscadail eile, nach dtagann chun cinn mar a bhí réamh-mheasta. Ar leithligh, bhí am breise de dhíth ar an reachtaíocht lena ndéantar foráil do chomhlacht clárúcháin reachtúil do thógálaithe a chur i bhfeidhm. Achtaíodh é i mí Iúil 2022 nuair a ceapadh an comhlacht reachtúil i mí Eanáir 2023. Dá bhrí sin, níor tháinig caiteachas suntasach chun cinn sa réimse sin in 2022.

Clár B Uisce

				2022	2021
		Soláthar meastacháin		**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
B.1	Riarachán − pá		3,295	6,571	5,754
B.2	Riarachán − neamhphá		799	647	596
B.3	Clár cáilíochta uisce		25,252	20,646	21,423
B.4	Clár Uisce Tuaithe		62,650	54,520	48,056
B.5	Uisce Éireann				
	Bunaidh	1,459,200			
	Forlíontach	1,000			
			1,460,200	1,415,040	1,276,059
B.6	Údaráis Áitiúla		13,600	12,771	17,892
B.7	Saincheisteanna comhshaoil uisce oidhreachta		8,000	287	165
B.8	Muirthimpeallacht		3,200	1,688	1,507
B.9	Comhlacht Comhairleach Uisce		320	47	48
B.10	Seirbhísí eile		34	—	124
			1,577,350	**1,512,217**	**1,371,624**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas an chláir (+ /- 5% agus €100,000). Tríd is tríd, bhí an caiteachas i ndáil le Clár B €64.133 milliún níos ísle ná mar a soláthraíodh ar dtús. Bhí róchaitheamh €3.124 milliún i gceist le caiteachas riaracháin a míníodh cheana féin. Cé go léirítear róchaitheamh ar phá ar an iomlán i gClár B, tá gannchaitheamh ann ar phá don vóta. Tharla iarmhéid na difríochta, ar gannchaitheamh €67.257 milliún é, mar gheall ar na rudaí seo a leanas go príomha.

B.3 Clár cáilíochta uisce

Soláthar meastacháin €25.252 milliún; toradh €20.646 milliún

Bhí an caiteachas €4.606 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar an moill ar thabhairt chun críche an phlean bainistíochta abhantraí, rud a d'fhág go raibh moill ar thús na gclár oibre éagsúil, na n-imeachtaí éagsúla agus na ngníomhaíochtaí éagsúla. Chomh maith leis sin, is cistiú ilbhliantúil é an cistiú maidir le clár INTERREG V (bearta comhshaoil) de chuid AE, agus braitheann an méid a theastaíonn in aon bhliain ar leith ar an méid a tarraingíodh anuas sa bhliain roimhe sin. In 2022, bhí an tarraingt anuas de réir tionscadal níos moille ná mar a bhí réamh-mheasta. Tugadh €1.8 milliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

B.4 An Clár Uisce Tuaithe

Soláthar meastacháin €62.65 milliún; toradh €54.52 milliún

Bhí an caiteachas €8.13 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall go príomha ar €5 mhilliún don Bhailiúchán Fuíolluisce nua agus do Riachtanais Chóireála do Shráidbhailte agus Lonnaíochtaí nach bhfuil rochtain acu ar Sheirbhísí Fuíolluisce Poiblí gan a bheith caite toisc nach go raibh an próiseas iarratais ar chistiú ar siúl fós. Ina theannta sin, cuireadh moill ar phleanáil agus ar chríochnú tionscadal mar gheall ar shrianta Covid-19 roimhe seo chomh maith le laghdú ar acmhainní foirne na n-údarás áitiúil. Tugadh €4 mhilliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

B.6 Údaráis áitiúla

Soláthar meastacháin €13.6 milliún; toradh €12.771 milliún

Bhí an caiteachas €828,965 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar fhorchúiteamh a bhí níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis ar chaiteachas na n-údarás áitiúil ar fheidhmiú na hOifige Aistrithe Seirbhísí Uisce. Ina theannta sin, bhí caiteachas ar aistriú sócmhainne seirbhísí uisce chuig Uisce Éireann[a] níos lú ná mar a bhíothas ag súil leis chomh maith le forchúiteamh níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis ar iasachtaí seirbhísí uisce oidhreachta a bhí i seilbh na n-údarás áitiúil.

B.7 Saincheisteanna comhshaoil uisce oidhreachta

Soláthar meastacháin €8 milliún; toradh €286,527

Bhí an caiteachas €7.713 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar ghannchaitheamh ar thionscadail bhonneagair arna soláthar ag an bhforbróir, mar thoradh ar an am a bhí ag teastáil chun na tionscadail a chur i gcrích.

B.8 Muirthimpeallacht

Soláthar meastacháin €3.2 milliún; toradh €1.688 milliún

Bhí an caiteachas €1.512 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar tharraingt anuas cistiúcháin laghdaithe ag gníomhaireachtaí seachtracha mar gheall ar mhoill ar roinnt gnéithe den obair thacaíochta a thosú.

B.9 Comhlacht Comhairleach Uisce

Soláthar meastacháin €320,000; toradh €46,675

Bhí an caiteachas €273,325 níos ísle ná an soláthar meastacháin toisc go bhfuil obair an Bhoird Chomhairligh Uisce (WAB) bunaithe ar éileamh agus is deacair é a thuar. I mí na Nollag 2022, díscaoileadh WAB ba chúis leis an Acht um Sheirbhísí Uisce (Leasú), agus mar thoradh air sin ní fhéadfaí dul ar aghaidh le taighde PR agus suirbhé beartaithe. Ina theannta sin, mar gheall ar shrianta Covid-19, tionóladh roinnt cruinnithe WAB ar líne in 2022 agus mar sin tabhaíodh costais cruinnithe níos ísle agus íocadh níos lú taistil agus cothaithe.

Nóta [a] Tugtar Uisce Éireann ar Irish Water le héifeacht ón 31 Nollaig 2022.

Clár C Rialtas Áitiúil

				2022		2021
			Soláthar meastacháin		Toradh	Toradh
			€000	€000	€000	€000
C.1	Riarachán − pá			9,663	10,315	9,810
C.2	Riarachán - neamhphá			2,345	1,471	1,253
C.3	Ciste Rialtais Áitiúil					
		Bunaidh	224,800			
		Forlíontach	156,401			
				381,201	387,501	699,300
C.4	Seirbhísí dóiteáin agus éigeandála			19,315	23,716	8,399
C.5	Toghchóras			4,694	2,084	622
C.6	An Binse Luachála			2,137	1,148	-
C.7	Seirbhísí eile			5,841	1,323	833
				425,196	**427,558**	**720,217**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas an chláir (+ /- 5% agus €100,000). Tríd is tríd, bhí an caiteachas i ndáil le Clár C €158.763 milliún níos ísle ná mar a soláthraíodh ar dtús. Bhí gannchaitheamh €221,875 i gceist le caiteachas riaracháin a míníodh cheana féin. Cé go léirítear róchaitheamh ar phá ar an iomlán i gClár C, tá gannchaitheamh ann ar phá don vóta. Ba iad seo a leanas ba mhó ba chúis leis an iarmhéid den athraitheas, ar róchaitheamh €158.985 milliún é.

C.3 Ciste Rialtais Áitiúil

Soláthar meastacháin €224.8 milliún; toradh €387.501 milliún

Bhain an méadú €162.701 milliún ar chaiteachas go príomha leis an ngá le tacaí breise i roinnt réimsí laistigh den earnáil agus áirítear leis cistiú i dtreo Tharscaoileadh Rátaí Covid-19 R1, Tacaíocht Fhorlíontach d'údaráis áitiúla le haghaidh costais fuinnimh atá ag ardú, tionchar chomhaontuithe pá 2022 ar údaráis áitiúla agus Aisíocaíocht Achomhairc Dhomhanda.

C.4 Seirbhísí dóiteáin agus éigeandála

Soláthar meastacháin €19.315 milliún; toradh €23.716 milliún

Bhí caiteachas €4.401 milliún os cionn an tsoláthair meastacháin mar gheall go príomha ar shrianta Covid-19 a mhaolú agus an tionchar a bhí ag an tionchar a bhí ann nuair a cuireadh tús arís le roinnt tionscadal tógála bonneagair sa tseirbhís dóiteáin (tógáil/ athchóiriú stáisiúin). I gcásanna áirithe, laghdaigh fadhbanna slabhra soláthair a raibh tionchar acu ar cheannach sainfhearas riachtanach dóiteáin agus trealaimh riachtanaigh dóiteáin níos tapúla ná mar a bhíothas ag súil leis agus tháinig sé chun solais do na húdaráis áitiúla sa bhliain deiseanna breise chun saintrealamh agus sainfheithiclí a cheannach.

C.5 Toghchóras

Soláthar meastacháin €4.694 milliún; toradh €2.084 milliún

Bhí an caiteachas €2.61 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin den chuid is mó mar gheall ar mhoilleanna sa phróiseas soláthair don tionscadal Voter.ie chun é a uasghrádú ina chóras náisiúnta; dul chun cinn a bhí níos moille ná mar a bhíothas ag súil leis maidir le hobair cháilíochta sonraí don tionscadal nuachóirithe clárúcháin toghcháin; agus an Coimisiún Toghcháin á bhunú go luath in 2023 seachas in 2022.

C.6 An Binse Luachála

Soláthar meastacháin €2.137 milliún; toradh €1.148 milliún

Bhí an caiteachas €989,033 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar roinnt tosca lena n-áirítear éisteachtaí a bhí á reáchtáil go cianda ag an mBinse ó tháinig Covid-19 chun cinn, moill a chur ar uasghrádú bhunachar sonraí an Bhinse Luachála, agus moill ar an líon foirne a mhéadú.

C.7 Seirbhísí eile

Soláthar meastacháin €5.841 milliún; toradh €1.323 milliún

Bhí an caiteachas €4.518 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin den chuid is mó toisc nár toghadh Méara Luimnigh mar a tuaradh in 2022. Chomh maith leis sin, níor ghá €426,000 de chaiteachas a fháil ar ais maidir le gortuithe mailíseacha, rud atá bunaithe ar éileamh agus doiligh le tuar.

Clár D Pleanáil

				2022	2021
		Soláthar meastacháin		**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
D.1	Riarachán − pá		7,468	5,522	4,097
D.2	Riarachán - neamhphá		1,813	1,099	767
D.3	An Bord Pleanála		22,166	22,166	17,127
D.4	An Binse Pleanála		1,650	1,364	657
D.5	Oifig an Rialálaí Pleanála		3,760	3,588	2,992
D.6	Beartas Pleanála		2,320	603	715
D.7	Pleanáil náisiúnta, réigiúnach agus uirbeach		1,185	2,011	163
D.8	Mo phlean		285	263	152
D.9	Athnuachan/athghiniúint uirbeach				
	Bunaidh	134,010			
	Géilleadh iarchurtha	25,000			
	Forlíontach	(105,000)			
			54,010	45,156	40,898
D.10	Scéim lacáiste ranníocaíochtaí forbartha		1	—	—
D.11	Suirbhéireacht Ordanáis Éireann		19,578	19,578	18,625
D.12	An Ghníomhaireacht Forbartha Talún		7,100	534	16,600
D.13	Imeall trá		4,100	687	765
D.14	Pleanáil spásúlachta muirí		1,800	733	783
D.15	Beartas pleanála comhshaoil		350	123	36
D.16	Údarás rialála an limistéir mhuirí		2,000	471	—
D.17	Seirbhísí eile				
	Bunaidh	15,610			
	Forlíontach	(12,400)			
			3,210	2,813	5,477
			132,796	**106,711**	**109,854**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas an chláir (+ /- 5% agus €100,000). Tríd is tríd, bhí an caiteachas i ndáil le Clár D €143.485 milliún níos ísle ná mar a soláthraíodh ar dtús. Bhí gannchaitheamh €2.66 milliún ann, a bhain le caiteachas riaracháin agus a míníodh cheana féin, agus ba é seo a leanas ba mhó ba chúis leis an iarmhéid den athraitheas, ar gannchaitheamh €140.825 milliún é.

D.4 An Binse Pleanála

Soláthar meastacháin €1.65 milliún; toradh €1.364 milliún

Bhí an caiteachas €286,299 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar go bhfuil sé ag brath ar éilimh tríú páirtí a chur isteach ar deacair iad a thuar.

D.6 Beartas pleanála

Soláthar meastacháin €2.32 milliún; toradh €603,206

Bhí an caiteachas €1.717 milliún níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis den chuid is mó mar gheall ar rómheastachán €1 mhilliún. Ina theannta sin, bhí gannchaitheamh €717,000 ann mar gheall ar shonrascú níos moille ná mar a bhíothas ag súil leis le haghaidh ríomhphleanála agus níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis maidir le bearta beartais in-athnuaite. Déanfar an rómheastachán a cheartú le linn phróiseas meastacháin 2023.

D.7 Pleanáil náisiúnta, réigiúnach agus uirbeach

Soláthar meastacháin €1.185 milliún; toradh €2.011 milliún

Tá an caiteachas €825,821 níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis go príomha mar gheall ar gannmheastachán. Déanfar an gannmheastachán a cheartú le linn phróiseas meastacháin 2023.

D.9 Athnuachan/athghiniúint uirbeach

Soláthar meastacháin €159.101 milliún; toradh €45.156 milliún

Áirítear san fhotheideal géilleadh iarchurtha €25 mhilliún a tugadh ar aghaidh ó 2021. Bhí an caiteachas €113.945 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar dhul chun cinn níos moille ar thionscadail mhórscála, a ceadaíodh faoi ghlao 1. Bhain caiteachas in 2022 go príomha le tionscadail réigiúnacha ghlao 1 atá ar scála níos lú. D'fhan tionscadail faoi ghlao 2 ag céimeanna luatha na forbartha. Aistríodh €105 mhilliún den gannchaitheamh sin chuig cláir eile trí mheastachán forlíontach.

D.12 An Ghníomhaireacht Forbartha Talún

Soláthar meastacháin €7.1 milliún; toradh €534,691

Bhí an caiteachas €6.565 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin. Clúdaíonn cistiú státchiste don Ghníomhaireacht Forbartha Talún feidhmeanna sonracha neamheacnamaíocha atá mionsonraithe faoi Alt 29 den Acht fán nGníomhaireacht um Fhorbairt Talún. Bhí an caiteachas caipitil a tabhaíodh in 2022 d'fheidhmeanna neamheacnamaíocha níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis. Tugadh €5 mhilliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

D.13 Imeall trá

Soláthar meastacháin €4.1 milliún; toradh €687,333

Bhí an caiteachas €3.413 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar roinnt tosca, lena n-áirítear caiteachas ar tháillí dlí agus luachálacha a bheith níos lú ná mar a measadh agus socraíochtaí cásanna dlí réamh-mheasta nach raibh ag teacht chun cinn sa bhliain. Ina theannta sin, áiríodh leis an soláthar teagmhas chun imeachtaí gan choinne ar an imeall trá a raibh gá le haird phráinneach orthu a chlúdach. Níor tharla a leithéid.

D.14 Pleanáil spásúlachta muirí

Soláthar meastacháin €1.8 milliún; toradh €732,888

Bhí an caiteachas €1.067 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoill ar fhorbairt bhreise Marineplan.ie agus ar an ráiteas beartais faoi phleanáil mhuirí. Chomh maith leis sin, níl tionscadal píolótach DMAP a rabhthas ag súil go ndéanfaí é ar fhéar mara ag dul ar aghaidh a thuilleadh mar go gcosnófar fear mara faoin reachtaíocht um Limistéir Mhuirí faoi Chosaint nuair a achtófar í.

D.15 Beartas pleanála comhshaoil

Soláthar meastacháin €350,000; toradh €123,299

Bhí an caiteachas €226,701 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna a bhain le Covid-19 a raibh tionchar acu ar sheachadadh.

D.16 Údarás rialála an limistéir mhuirí

Soláthar meastacháin €2 mhilliún; toradh €471,601

Bhí an caiteachas €1.529 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna maidir leis an léas d'áitreabh nua MARA a thabhairt chun críche, leis an áitreabh a fheistiú agus le trealamh a cheannach dó.

D.17 Seirbhísí eile

Soláthar meastacháin €15.61 milliún; toradh €2.813 milliún

Bhí an caiteachas €12.797 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar mhoilleanna a tabhaíodh ar thionscadal Ionad Imeachtaí Chorcaí. Aistríodh €12.4 milliún den easpa airgid seo chuig cláir eile trí mheastachán forlíontach.

Clár E Met Éireann

		2022		2021
		Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
E.1	Riarachán − pá	15,081	14,871	13,816
E.2	Riarachán - neamhphá	17,620	12,074	11,145
E.3	Síntiúis le heagraíochtaí meitéareolaíochta idirnáisiúnta	8,200	8,167	7,729
E.4	Seirbhís réamhaisnéise agus rabhaidh tuile	2,260	1,006	969
		43,161	**36,118**	**33,659**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas an chláir (+ /- 5% agus €100,000). Tríd is tríd, bhí an caiteachas i ndáil le Clár E €7.043 milliún níos ísle ná mar a soláthraíodh ar dtús. Bhí easpa €5.756 milliún ann, a bhain le caiteachas riaracháin agus a míníodh cheana féin, agus ba é seo a leanas ba mhó ba chúis leis an iarmhéid den athraitheas, ar gannchaitheamh €1.287 milliún é.

E.4 Seirbhís réamhaisnéise agus rabhaidh tuile

Soláthar meastacháin €2.26 milliún; toradh €1.006 milliún

Bhí an caiteachas €1.254 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar mhoilleanna ar dhul chun cinn tionscadal, lena n-áirítear bunachar sonraí réamhaisnéise tuilte, athbhreithniú ar shamhail chósta, tomhas taoide agus rath teoranta maidir le hidrimeitéareolaithe nua a earcú.

Clár F Oidhreacht

				2022		2021
				Soláthar meastacháin	Toradh	Toradh
				€000	€000	€000
F.1	Riarachán − pá			36,969	32,414	28,836
F.2	Riarachán - neamhphá			8,978	6,008	5,470
F.3	An Chomhairle Oidhreachta (á páirtmhaoiniú ag an gCrannchur Náisiúnta)			12,061	11,445	9,651
F.4	Oidhreacht thógtha			16,670	15,711	10,396
F.5	Oidhreacht náisiúnta (an tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra)			30,112	31,523	25,794
F.6	Iontaobhas Oidhreachta na hÉireann			2,100	2,500	2,150
F.7	Scéim infheistíochta oidhreachta tógtha			4,000	3,739	2,906
F.8	Athchóiriú, caomhnú agus bainistíocht tailte portaigh					
		Soláthar meastacháin	10,280			
		Géilleadh iarchurtha	3,500			
				13,780	9,094	9,874
F.9	Uiscebhealaí Éireann			44,082	44,952	29,918
F.10	Tionscadail straitéiseacha oidhreachta tógtha			7,350	2,917	—
F.11	Oiriúnú aeráide			200	119	—
F.12	Droichead Caol Uisce			3,000	2,899	—
F.13	Seirbhís eile			10	27	—
				179,312	**163,348**	**124,995**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa mhéid seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i gceist i gcaiteachas an chláir (+ /- 5% agus €100,000). Tríd is tríd, bhí an caiteachas a bhain le Clár F €15.964 milliún níos ísle ná mar a soláthraíodh ar dtús. Bhí gannchaitheamh €7.525 milliún ann, a bhain le caiteachas riaracháin agus a míníodh cheana féin, agus ba é seo a leanas ba mhó ba chúis leis an iarmhéid den athraitheas, ar gannchaitheamh €8.439 milliún é.

F.3 An Chomhairle Oidhreachta (á páirtmhaoiniú ag an gCrannchur Náisiúnta)

Soláthar meastacháin €12.061 milliún; toradh €11.445 milliún

Bhí an caiteachas €616,334 níos ísle ná an soláthar meastacháin toisc nach ndeachaigh roinnt tionscadal caipitil faoi Thionscnamh na mBailte Stairiúla ar aghaidh go dtí próifíl.

F.4 Oidhreacht thógtha

Soláthar meastacháin €16.67 milliún; toradh €15.711 milliún

Bhí an caiteachas €958,722 níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar roinnt tionscadal a bhí ag dul chun cinn níos moille ná mar a bhíothas ag súil leis.

F.6 Iontaobhas Oidhreachta na hÉireann

Soláthar meastacháin €2.1 milliún; toradh €2.5 milliún

Bhí an caiteachas €400,000 níos airde ná an soláthar meastacháin go príomha toisc gur deonaíodh €400,000 breise de mhaoiniú caipitil d'Iontaobhas Oidhreachta na hÉireann don dara céim de thionscadal práinneach athrindreála ag Teach Fota, maoin de chuid Iontaobhas Oidhreachta na hÉireann i gCorcaigh.

F.7 Scéim infheistíochta oidhreachta tógtha

Soláthar meastacháin €4 mhilliún; toradh €3.739 milliún

Bhí an caiteachas de €261,143 níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar roinnt tosca, amhail moilleanna ar phríomhthionscadail mar gheall ar sholáthar scileanna ceardaíochta traidisiúnta.

F.8 Athchóiriú, caomhnú agus bainistíocht tailte portaigh

Soláthar meastacháin €13.78 milliún; toradh €9.094 milliún

Áirítear san fhotheideal géilleadh iarchurtha €3.5 milliún a tugadh ar aghaidh ó 2021. Bhí an caiteachas de €4.686 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin mar gheall ar an leibhéal caiteachais ar an gclár athchóirithe agus athshlánaithe tailte portaigh ardaithe ainmnithe a bheith níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis agus mar gheall ar mhoill ar fháil chasta láithreáin. Tugadh €4.2 milliún den ghannchaitheamh sin ar aghaidh go dtí 2023 mar ghéilleadh iarchurtha.

F.10 Tionscadail straitéiseacha oidhreachta tógtha

Soláthar meastacháin €7.35 milliún; toradh €2.917 milliún

Bhí an caiteachas €4.434 milliún níos ísle ná an soláthar meastacháin go príomha mar gheall ar oibreacha caipitil ar Shráid an Mhúraigh gan a bheith ag dul ar aghaidh in 2022, mar a bhí próifílithe ar dtús.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

		2022		2021
		Measta	**Réadaithe**	**Réadaithe**
		€000	**€000**	**€000**
1	Táillí is iníoctha ag údaráis áitiúla, etc., as a gcuntais a iniúchadh	1,956	2,120	2,168
2	Fáltais ón gCiste Árachais Shóisialaigh i leith áitreabh atá á áitiú i dtaca leis an Acht Árachais Shóisialaigh (Comhdhlúthú), 2005)	741	741	741
3	Fáltais Met Éireann	12,000	9,723	10,596
4	Fáltais ilghnéitheacha	755	1,295	652
5	Fáltais imeall trá	2,400	7,682	2,300
6	OSI	430	398	395
7	Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí	35,978	43,368	40,516
8	Fáltais CFRE i ndáil le bearta comhshaoil INTERREG V	2,500	2,157	5,502
9	Ciste na gCuntas Díomhaoin – Cur i bhFeidhm Tús Áite do Thithíocht	3,000	3,000	3,000
10	Fáltais CFRE – Clár Limistéar an Atlantaigh INTERREG	120	67	—
11	Fáltais CFRE – Tionscadal RAGES	14	—	—
12	Seirbhísí agus muirir ag láithreáin na bPáirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra	465	400	161
13	Cíosanna (lena n-áirítear fáltais ó chearta iascaireachta a ligean etc.)	90	78	45
14	Táillí achomhairc an Bhinse Luachála	100	61	—
15	Ciste na gCuntas Díomhaoin - cóiríocht don lucht siúil	540	288	—
	Iomlán	**61,089**	**71,378**	**66,076**

Difríochtaí suntasacha

Déantar cur síos sa nóta seo a leanas ar na cúiseanna a raibh difríochtaí suntasacha i leithreasaí-i-gcabhair (+/- 5% agus €100,000). Tríd is tríd, bhí an leithreasaí-i-gcabhair €10.289 milliún níos mó ná an meastachán. Tá mínithe ar na difríochtaí leagtha amach thíos.

1 Táillí is iníoctha ag údaráis áitiúla, etc., as a gcuntais a iniúchadh

Soláthar meastacháin €1.956 milliún; réadaithe: €2.12 milliún

Ba é an méadú €163,543 ná go n-eisítear éilimh ar tháillí iniúchóireachta ar bhonn leanúnach de réir mar a chuirtear iniúchtaí i gcrích agus go raibh an t-ioncam níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis in 2022.

3 Fáltais Met Éireann

Soláthar meastacháin €12 mhilliún; réadaithe: €9.723 milliún

Bhí an t-easnamh €2.277 milliún ann go príomha mar gheall ar rómheastachán ar fháltais.

4 Fáltais ilghnéitheacha

Soláthar meastacháin €755,000; réadaithe: €1.295 milliún

Ardú €539,661 a bhí i gceist toisc gur deacair fáltais ilghnéitheacha a thuar go hiontaofa.

5 Fáltais imeall trá

Soláthar meastacháin €2.4 milliún; réadaithe €7.682 milliún

Bhí an t-ardú €5.282 milliún ann mar gheall ar líon méadaithe ceadúnas a deonaíodh le haghaidh cáblaí in 2022, inar roghnaigh sealbhóirí ceadúnais íocaíochtaí tosaigh in ionad íocaíochtaí cíosa bliantúla.

7 Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise ar luach saothair seirbhíse poiblí

Soláthar meastacháin €35.978 milliún; réadaithe €43.368 milliún

Bhí an t-ardú €7.39 milliún inchurtha go príomha le leibhéal méadaithe earcaíochta agus luach saothair in earnáil na n-údarás áitiúil chomh maith le roinnt ranníocaíochtaí aoisliúntais 2021 a bheith faighte in 2022.

8 Fáltais CFRE i ndáil le bearta comhshaoil INTERREG V

Soláthar meastacháin €2.5 milliún; réadaithe €2.157 milliún

Baineann an t-easnamh €343,101 go díreach le tarraingt anuas in B.3.4. D'fhéadfadh sé sin a bheith éagsúil bunaithe ar an méid a tharraingítear anuas in aon bhliain amháin.

15 Ciste na gCuntas Díomhaoin - cóiríocht don lucht siúil

Soláthar meastacháin €540,000; réadaithe €288,072

Bhí an t-easnamh €251,928 ann toisc nach raibh roinnt údarás áitiúil in ann a dtionscadail fhaofa Cuntas Díomhaoin a chur i gcrích roimh dheireadh na bliana.

4.2 Fáltais bhreise is iníoctha leis an Státchiste

	2022 €000	2021 €000
Iarmhéid ag an 1 Eanáir	—	—
Aisíocaíochtaí faoi Chlár Infheistíochta Tithíochta Sóisialta na nÚdarás Áitiúil (SHIP)	80	503
Ranníocaíochtaí pinsin an Bhoird um Thionóntachtaí Cónaithe	121	193
Aisíocaíochtaí	—	61
Fuascailt na dtionscadal a chistítear faoin scéim Cúnaimh Caipitil Tithíochta Deonaí	310	10
Géilleadh deonach pá	53	53
Aistrithe chuig an Státchiste	(564)	(820)
Iarmhéid ag an 31 Nollaig	**—**	**—**

Nóta 5 Soláthar Foirne agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha	**2022**	**2021**
Líon na mball foirne ag deireadh na bliana		
Roinn	1,560	1,366
Suirbhéireacht Ordanáis Éireann	213	213
Gníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil	107	102
An Bord Pleanála	197	180
An Bord um Thionóntachtaí Cónaithe	90	89
An Ghníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe	133	118
An Ghníomhaireacht Airgeadais do Thithe	19	15
Oifig an Rialálaí Pleanála	28	24
An Ghníomhaireacht Forbartha Talún	70	54
An Chomhairle Oidhreachta	25	19
Údarás Rialála na gComhlachtaí Tithíochta Ceadaithe	19	18
Uiscebhealaí Éireann	340	344
Iomlán	**2,801**	**2,542**

5.2 Pá – Roinn

	2022	**2021**
	€000	**€000**
Tuarastal	83,832	71,534
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	481	474
Liúntais eile	1,831	1,755
Ragobair	1,150	1,075
ÁSPC an fhostóra	7,562	6,259
Pá iomlán	**94,856**	**81,097**

5.2 Pá – gníomhaireachtaí

	2022	2021
	€000	€000
Tuarastal	68,282	59,831
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	86	90
Liúntais eile	1,699	994
Ragobair	1,104	1,008
ÁSPC an fhostóra	6,395	5,589
Pá iomlán	**77,566**	**67,512**

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre – Roinn [a]

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is mó 2022	An íocaíocht aonair is mó 2021
			€	€
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	217	11	40,482	22,002
Liúntais eile	192	84	36,350	33,745
Ragobair	263	24	36,994	32,613
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	208	76	45,859	40,805

Nóta [a] Baineann na sonraí pá, liúntais agus luach saothair eile thuas le foireann na Roinne a íoctar go díreach ón Vóta faoi chláir A go F.

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre – gníomhaireachtaí

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is mó	
			2022	2021
			€	€
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgais speisialta nó dualgais bhreise	24	—	8,000	17,960
Liúntais eile	269	40	18,496	15,680
Ragobair	254	32	27,000	23,614
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	213	88	38,279	13,276

5.4 Foireann na Roinne de réir banda pá

Líon na bhfostaithe de chuid na Roinne a bhfuil a sochair fostaithe iomlána (lena n-áirítear pá bunúsach, liúntais, ragobair; gan ÁSPC fostóra, costais phinsin fostóra a áireamh) don bhliain airgeadais idir €20,000 agus €59,999 agus laistigh de gach banda €10,000 ó €60,000 aníos, tá siad mar a leanas.

Banda pá (€)		Líon na bhfostaithe	
Ó	Go	2022	2021
20,000	59,999	946	788
60,000	69,999	111	123
70,000	79,999	167	165
80,000	89,999	122	80
90,000	99,999	54	53
100,000	109,999	50	42
110,000	119,999	24	10
120,000	129,999	8	4
130,000	139,999	4	—
140,000	149,999	1	1
150,000	159,999	—	6
160,000	169,999	6	3
170,000	179,999	1	—
180,000	199,999	—	—
200,000	209,999	1	—
210,000	219,999	—	1
220,000	229,999	1	—

5.5 Socruithe luach saothair eile

Rinneadh fiche státseirbhíseach ar scor a bhí ag fáil pinsean státseirbhíse a athfhostú ar bhonn táille ar chostas iomlán de €68,805. Bhí na híocaíochtaí a rinneadh ag teacht le prionsabail an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha eile), 2012.

Áirítear sa chuntas seo caiteachas €148,764 i leith triúr oifigeach a bhí ag fónamh lasmuigh den Roinn do 2022 ar fad nó do chuid de 2022 agus ar íoc an Roinn a dtuarastail.

5.6 Ró-íocaíochtaí párolla

ag an 31 Nollaig	**Líon na bhfaighteoirí**	**2022** **€**	**2021** **€**
Ró-íocaíochtaí	52	124,139	133,688
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	8	12,034	30,628

Aistríodh cúigear le ró-íocaíochtaí ar luach €4,503 isteach sa Roinn le linn na bliana.

5.7 Luach saothair agus sochair an Oifigigh Cuntasaíochta

Seo a leanas luach saothair agus sochair inchánach an Oifigigh Cuntasaíochta don bhliain airgeadais:

	2022 **€000**	**2021** **€000**
Bunphá	224	214
	224	**214**

Níl luach na sochar scoir a thuilltear sa tréimhse ar áireamh thuas. Tá an tOifigeach Cuntasaíochta ina chomhalta de Scéim Pinsin Seirbhíse Poiblí Aonair 2013 agus ní théann a theidlíochtaí ina leith sin thar théarmaí na scéime sin.

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Coistí, coimisiúin agus fiosrúcháin speisialta

	Bliain an cheapacháin	Caiteachas carnach go dtí deireadh 2022	2022	2021
		€000	€000	€000
An Binse Fiosrúcháin maidir le cúrsaí áirithe pleanála agus íocaíochtaí [a]	1997	142,665	1,364	658
Coimisiúin cuspóra sheasta				
An Coimisiún Tithíochta [b]	2021	259	259	—
		142,924	**1,623**	**658**

Nóta [a] Beidh íocaíochtaí breise ag baint leis an mBinse. Ní féidir costais deiridh a chinneadh ag an bpointe seo go dtí go gcinnfear costais dlí tríú páirtí i leith na tréimhse ó 2002. Ar bhonn meastachán agus caiteachas an Bhinse go dtí deireadh 2022, d'fhéadfadh costais bhreise de thart ar €3 mhilliún teacht chun cinn, a bhaineann go príomha le hionadaíocht dhlíthiúil tríú páirtí.

[b] I gcomhréir leis na gealltanais i gClár an Rialtais agus in Tithíocht do Chách: Plean Nua Tithíochta d'Éirinn, bhunaigh an Rialtas an Coimisiún Tithíochta i mí na Nollag 2021 chun scrúdú agus athbhreithniú neamhspleách a dhéanamh ar an gcóras tithíochta in Éirinn. Clúdaíonn téarmaí tagartha an Choimisiúin raon leathan saincheisteanna a bhaineann le tithíocht, ceann acu ná breithniú a dhéanamh ar na saincheisteanna casta bunreachtúla a thagann chun cinn sa réimse sin agus foclaíocht chuí a mholadh le haghaidh reifrinn ar thithíocht. Tá sé beartaithe ag an gCoimisiún a chuid oibre a thabhairt chun críche faoi dheireadh ráithe a trí de 2023.

6.2 Costais chúitimh agus dlí

Íocaíochtaí/costais a d'íoc an Roinn sa bhliain [a, b]

	Éilimh ag			Iomlán	Iomlán
	fostaithe	**daoine den phobal**	**Fíneálacha AE**	**2022**	**2021**
Líon na gcásanna	1	12	1	14	25
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Costais dlí na Roinne féin	27	214	—	241	—
Fíneálacha AE [c]	—	—	2,760	2,760	5,476
Íocaíochtaí ag an Roinn/ thar a ceann					
Cúiteamh	—	9	—	9	88
Costais dlí	—	—	—	—	615
Costais dlí eile	—	8	—	8	13
Iomlán	**27**	**231**	**2,760**	**3,018**	**6,192**
Iomlán 2021	13	703	5,476	6,192	8,606

Nótaí

[a] Amhail an 31 Nollaig 2022, tá na héilimh seo a leanas gan íoc

- Díobháil phearsanta: 28 (2021: 4)
- Éilimh eile: 5 (2021: 1)
- Fíneálacha AE: 0 (2021: 1)

[b] Amhail an 31 Nollaig 2022, tá €502,122 curtha ar áireamh ag an Roinn i gcreidiúnaithe eile atá dlite, agus is é €502,122 na costais dlí iomlána amuigh atá dlite don Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát.

[c] Fíneálacha AE maidir le Feirm Ghaoithe Dharaidh Braoin:

In 2022, d'íoc an Roinn €2.76 milliún i bhfíneálacha le Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh maidir leis an mbreithiúnas i gCás C-261/18- An Coimisiún v Éire (Feirm Ghaoithe Dharaidh Braoin). Éilíodh leis an mbreithiúnas go ndéanfaí measúnacht tionchair timpeallachta chúlghabhálach maidir le toilithe forbartha roimh ré a deonaíodh don fheirm ghaoithe. Dhiúltaigh an Bord Pleanála don iarratas Dé hAoine an 4 Feabhra 2022 agus chinn BSL ina dhiaidh sin an fheirm ghaoithe a dhíchoimisiúnú. Léirítear i gcomhfhreagras ón gCoimisiún a fuarthas an 1 Feabhra 2023 go bhfuil téarmaí an bhreithiúnais comhlíonta ag Éirinn anois agus go gcuirfear deireadh le fíneálacha laethúla atá á gcur i bhfeidhm i gcoinne an Stáit. Íocadh an tráthchuid deiridh €1.245 milliún d'fhíneálacha laethúla a chlúdaíonn an tréimhse 13 Samhain 2021 agus an 4 Feabhra 2022 leis an gCoimisiún Eorpach an 8 Márta 2023. Fágann sin gurb ionann an tsuim iomlán a íocadh agus €17,226,000.

Costais charnacha na gcásanna a tugadh chun críche in 2022

	Éilimh ag			Iomlán
	fostaithe	daoine den phobal	Fíneálacha AE	
Líon na gcásanna	1	8	1	10
	€000	€000	€000	€000
Costais dlí na Roinne féin	32	429	—	461
Fíneálacha AE	—	—	17,226	17,226
Íocaíochtaí ag an Roinn/ thar a ceann				
Cúiteamh	—	—	—	—
Costais dlí	—	3	—	3
Costais dlí eile	—	—	—	—
Iomlán	**32**	**432**	**17,226**	**17,690**

6.3 Ús ar íocaíocht dhéanach

	2022	2021
	€	€
Iomlán na n-íocaíochtaí úis agus cúitimh	**10,149**	**10,384**

6.4 Cistiú ón gCrannchur Náisiúnta

		2022	2022	2021
		Meastachán	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000
Tuairisc ar an bhfotheideal				
A.9	Áiseanna pobail	500	78	122
A.18	Deontais do thithíocht phríobháideach	6,209	6,209	6,121
F.3	An Chomhairle Oidhreachta	12,061	11,445	9,651
		18,770	**17,732**	**15,894**

Tá na híocaíochtaí seo páirtchistithe ag an gCrannchur Náisiúnta agus tá mionsonraí ar fáil ar shuíomh gréasáin na Roinne: https://www.gov.ie/en/collection/129d3-national-lottery-funding/

6.5 Cistiú ón Aontas Eorpach

Áirítear leis an toradh a thaispeántar i bhFotheidil B.3 agus B.8 íocaíochtaí i leith gníomhaíochtaí atá cómhaoinithe ag Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa. Seo a leanas na meastacháin ar chaiteachas agus ar an toradh iarbhír.

		2022 Meastachán €000	2022 Toradh €000	2021 Toradh €000
Tuairisc ar an bhfotheideal				
B.3	Clár cáilíochta uisce	3,263	2,176	3,972
B.8	Muirthimpeallacht	75	30	—

6.6 Calaois agus calaois amhrasta

Tá an Roinn ar an eolas faoi chalaois líomhnaithe a bhaineann le húdarás áitiúil a bhaineann le híocaíochtaí chun seirbhísí uisce a sholáthar. Tá an cás seo á fhiosrú ag an nGarda Síochána agus tá an Roinn ag fanacht le toradh an imscrúdaithe.

6.7 Géilleadh iarchurtha

Is éard atá i gceist le géilleadh iarchurtha coigilteas €340 milliún i gcaiteachas caipitil in 2022 sna fotheidil seo a leanas a tugadh anonn go dtí 2023.

		€000
A.3	Tithíocht údaráis áitiúil	60,000
A.10	Morgáiste go Cíos	10,000
A.11	Saoráid airleacain caipitil agus léasaithe	85,000
A.14	Tithíocht do dhaoine faoi mhíchumas agus do dhaoine aosta	1,000
A.17	An scéim deisiúcháin agus léasúcháin	1,000
A.21	CGTBÁ	10,000
A.22	Leasúchán piríte agus míoca – airgeadteoranta	31,000
A.28	Iasacht ar chothromas tí de réir costais	10,000
A.31	Scéim ‘an Chéad Bhaile'	4,000
A.32	Ciste Tithíochta Inacmhainne	48,000
A.33	Ciste Chroí Cónaithe (Cathracha)	45,000
B.3	Clár cáilíochta uisce	1,800
B.4	An Clár Uisce Tuaithe	4,000
B.5	Uisce Éireann	20,000
D.12	An Ghníomhaireacht Forbartha Talún	5,000
F.8	Athchóiriú, caomhnú agus bainistíocht tailte portaigh	4,200
		340,000

6.8 An Ghníomhaireacht Forbartha Talún

Mar a fhoráiltear in Alt 25(2)(b) den Acht fán nGníomhaireacht um Fhorbairt Talún, 2021, is amhlaidh, ar bhunú an Land Development Agency DAC, tugadh scaireanna don Aire Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe sa Ghníomhaireacht Forbartha Talún ar luach ainmniúil €99 milliún, agus tugadh scaireanna ar luach ainmniúil €1 mhilliún don Aire Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta.

I mí an Mhárta 2022, d'ordaigh an tAire Airgeadais do GBCN €100 milliún a aistriú ó shócmhainní Chiste Infheistíochta Straitéisí na hÉireann (ISIF) don Ghníomhaireacht Forbartha Talún chun críocha dliteanas faoi seach na nAirí a ghlanadh, rud a tharla mar thoradh ar a síntiús scaireanna.

6.9 First Home Scheme Ireland DAC

Tá Scéim 'an Chéad Bhaile' á riar ag an First Home Scheme Ireland Designated Activity Company (DAC), a corpraíodh ag an Roinn i mí na Nollag 2021 agus a bunathraíodh i mí Iúil 2022 ina comhfhiontar idir an tAire agus na hiasachtóirí morgáiste rannpháirteacha (AIB, Banc na hÉireann, agus Permanent TSB ar dtús). Is iad scairshealbhóirí na Cuideachta ná Gobharnóir agus Cuideachta Bhanc na hÉireann (scair amháin), Bainc-Aontas Éireann cpt (scair amháin), Permanent TSB plc (scair amháin) agus an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (scair amháin).

Is é €400 milliún an cistiú foriomlán don Scéim, chun caipiteal a imscaradh tríd an tsamhail scaire cothromais agus freisin le haghaidh chostais oibriúcháin bhunaithe agus tosaigh na cuideachta gníomhaíochta ainmnithe, thar thréimhse seachadta ceithre bliana atá beartaithe ón seoladh i lár 2022. Cuimsíonn an cistiú geallta sin €200 milliún ón Roinn agus €200 milliún le chéile ó na hiasachtóirí morgáiste rannpháirteacha, rud a fhágann roinnt 50:50 idir an Stát agus an earnáil phríobháideach. D'aistrigh an Roinn €40 milliún isteach sa chuideachta gníomhaíochta ainmnithe in 2022.

Nóta 7 Iarmhéideanna Ciste

7.1 Cuntas an Chiste Forbartha Uirbí

	2022	2021
	€000	€000
Iarmhéid tosaigh	6,683	8,385
Fáltais	—	—
Caiteachas don bhliain	(5,255)	(1,702)
	1,428	**6,683**

Is clár de chuid Chiste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE) é an Ciste Forbartha Uirbí chun tacú le tionscnaimh chomhtháite athghiniúna i lárionaid uirbeacha ainmnithe. Tá an scéim á hoibriú ag tionóil réigiúnacha ar údaráis bhainistíochta iad atá freagrach as caiteachas incháilithe ar thionscadail fhaofa a fhíorú. Cuireann an Roinn cistí ar fáil (ar threoir ón údarás bainistíochta agus faoi réir fhíorú an údaráis bainistíochta) chun aisíocaíocht a dhéanamh le húdaráis áitiúla ar bhonn cistithe meaitseála. Breithníodh iarratais ar incháilitheacht faoin gCiste i mí na Nollag 2015 agus reáchtáladh an clár don tréimhse go dtí deireadh 2020. Leanfar le híocaíochtaí faoin gclár sa chéad leath de 2024. Léiríonn an t-iarmhéid sa Chiste réamh-mhaoiniú a cuireadh ar fáil ó CFRE go dtí go bhfaighfear éilimh fhíoraithe i leith na dtionscadal lena mbaineann.

7.2 Ciste Éadálacha Imrothlach na Gníomhaireachta Tithíochta

	2022	2021
	€000	**€000**
Iarmhéid tosaigh	68,070	68,460
Costais neamh-inaisghafa [a]	(319)	(413)
Ioncam cíosa	3	23
Iarmhéid deiridh ag an 31 Nollaig	**67,754**	**68,070**

Nóta [a] Tá costais áirithe a thabhaíonn an Ghníomhaireacht Tithíochta (HA) amhail táillí dlí agus gairmiúla agus costais éadála tithíochta eile neamh-inaisghafa agus, dá bhrí sin, laghdaíonn siad iarmhéid foriomlán an Chiste. Is éard atá i bhfigiúr na gcostas neamh-inaisghafa do 2022 thuas ná €263,939 de chostais neamh-inaisghafa móide aisiompú ar sholáthar drochfhiachais 2021 de €55,890.

Is ciste imrothlach é Ciste Éadálacha na Gníomhaireachta Tithíochta (HAA) a bunaíodh le héifeacht ón 1 Eanáir 2017 agus é mar chuspóir aige réadmhaoin fholamh a fháil ó bhainc, ó infheisteoirí agus ón margadh oscailte (go príomha le haghaidh réadmhaoine Tús Áite do Thithíocht) i gceantair ina bhfuil leibhéil arda éilimh ar thithíocht shóisialta thar an tréimhse go dtí 2021. Dhíol an Ghníomhaireacht na tithe, ar chostas, le comhlachtaí tithíochta ceadaithe chun an Ciste a athlánú. Nuair a bheidh an clár curtha i gcrích, aisíocfaidh an Ghníomhaireacht aon iarmhéid deiridh den Chiste leis an Roinn.

Faoin ngealltanas in Tithíocht do Chách, tugadh athbhreithniú ar chiste HAA chun críche in 2022. San athbhreithniú sin, rinneadh imscrúdú ar na dúshláin a bhí roimh an gciste, agus ba é an ceann ba shuntasaí díobh ná an fháil laghdaithe ar aonaid oiriúnacha ó bhainc agus ó chistí cothromais. Bhí sé sin go príomha mar gheall ar dhíol iasachtaí neamhthuillmheacha le heintitis neamhbhaincéireachta agus athruithe ar an gcaoi a rabhthas ag déileáil le hiasachtaí neamhthuillmheacha. Rinneadh iniúchadh san athbhreithniú freisin ar dheiseanna a bhí dírithe ar an gciste a athdhéanamh chun tacú le tionscnaimh eile laistigh de Tithíocht do Chách, go háirithe d’iarratasóirí ar thithíocht shóisialta atá gan dídean. Tá an Roinn i dteagmháil faoi láthair leis an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe ag plé tograí a d’fhéadfadh a bheith ann don chiste.

7.3 An Ciste Fála Talún

	2022	2021
	€000	€000
Iarmhéid tosaigh	—	—
Aistriú chuig an gciste	125,000	—
Caiteachas don bhliain	—	—
Iarmhéid deiridh ag an 31 Nollaig	**125,000**	**—**

Bunaíodh an Ciste Fála Talún i mí na Nollag 2022. Léiríodh in athbhreithniú ar thalamh atá ar fáil d'údaráis áitiúla a críochnaíodh in 2022 go raibh ganntanas talún ar fáil chun spriocanna tógála tithíochta sóisialta a bhaint amach. Bunaíodh an ciste chun ceannach talún a éascú thar ceann na n-údarás áitiúil, chun a chinntiú go bhfuil na bainc talún riachtanacha ar fáil chun spriocanna seachadta a bhaint amach. Déanann an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta formhaoirseacht ar bhainistiú an chiste agus tá an Ghníomhaireacht Tithíochta freagrach as oibriú laethúil an chiste, lena n-áirítear bainistíocht airgeadais, an próiseas fála agus aistriú ar aghaidh na talún a fhaightear chuig údaráis áitiúla. Rinneadh leithdháileadh €125 mhilliún ar an nGníomhaireacht Tithíochta i mí na Nollag 2022 chun an ciste a bhunú.

Aguisín A Cuntais comhlachtaí agus cistí atá faoi choimirce na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta

Liostaítear sa tábla seo a leanas na comhlachtaí agus na cistí atá faoi choimirce na Roinne in 2022 agus ar ina leith atá oibleagáid ar an Roinn ráitis airgeadais a chur i láthair. Léirítear ann, amhail deireadh mhí an Mhárta 2023, an tréimhse lena mbaineann na ráitis airgeadais iniúchta dheireanacha agus an dáta ar cuireadh faoi bhráid an Oireachtais iad.

Comhlacht/Ciste Roinne	An tréimhse chuntasaíocht dheireanach	Dáta na tuarascála iniúchóireachta	An dáta a fuair an tAire/an Roinn í	An dáta a cuireadh faoi bhráid an Oireachtais í
An Bord Pleanála	2021	22 Nollaig 2022	6 Márta 2023	23 Márta 2023
Ervia agus Líonraí Gáis Éireann	2021	30 Márta 2022	29 Aibreán 2022	27 Iúil 2022
An Ghníomhaireacht Airgeadais do Thithe	2021	31 Márta 2022	27 Aibreán 2022	26 Iúil 2022
An Ghníomhaireacht um Thithíocht agus Pobail Inbhuanaithe [a]	2021	25 Samhain 2022	10 Eanáir 2023	25 Eanáir 2023
Uisce Éireann	2021	30 Márta 2022	07 Meitheamh 2022	13 Iúil 2022
An Ciste Rialtais Áitiúil	2021	31 Iúil 2022	31 Iúil 2022	7 Meán Fómhair 2022
An Ghníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil	2021	25 Bealtaine 2022	11 Samhain 2022	17 Eanáir 2023
An Bord um Thionóntachtaí Cónaithe	2021	28 Meitheamh 2022	30 Meitheamh 2022	16 Samhain 2022
Suirbhéireacht Ordanáis Éireann	2021	14 Nollaig 2022	22 Feabhra 2023	10 Márta 2023
Oifig an Rialálaí Pleanála	2021	19 Bealtaine 2022	30 Bealtaine 2022	18 Iúil 2022
An Ghníomhaireacht Forbartha Talún [b]	2021/2022	31 Lúnasa 2022	5 Meán Fómhair 2022	-
An Chomhairle Oidhreachta	2021	27 Meitheamh 2022	4 Iúil 2022	31 Eanáir 2023
Uiscebhealaí Éireann [c]	2020	14 Nollaig 2021	12 Aibreán 2022	2 Lúnasa 2022
Údarás Rialála na gComhlachtaí Tithíochta Ceadaithe [d]	2021	29 Iúil 2022	5 Lúnasa 2022	11 Deireadh Fómhair 2022

Nóta
[a] An Bord um Réiteach Piríte san áireamh
[b] Tréimhse chuntasaíochta ón 1 Eanáir 2021 go dtí an 31 Márta 2022 (15 mhí)
[c] Is eintiteas trasteorann é Uiscebhealaí Éireann agus, dá bhrí sin, tá sé faoi réir comhiniúchta ag an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste Thuaisceart Éireann. Ní mór na cuntais a chur faoi bhráid an Oireachtais agus Thionól Thuaisceart Éireann ag an am céanna. Bíonn tionchar aige sin ar amlínte an iniúchta.
[d] An tréimhse chuntasaíochta ón 1 Feabhra go dtí an 31 Nollaig 2021 (11 mhí)